

DRUŠTVO ZA REVIZIJU "SPIN OFF" D.O.O.

81000 PODGORICA, Ul. Josipa Broza Tita, br. 65 a

E-mail: spinoff@t-com.me

Tel: 020/658-424, 658-425

Fax: 020/658-420

I Z V J E Š T A J

**OVLAŠĆENOG REVIZORA SKUPŠTINI AKCIONARSKOG DRUŠTVA
ZA OSIGURANJE „GRAWE“, PODGORICA O OBAVLJENOJ
EKSTERNOJ REVIZIJI GODIŠNJEG RAČUNA SA STANJEM
NA DAN 31. DECEMBRA 2015. GODINE**

Dok. broj: 01 - 29

U Podgorici, 02. 03. 2016. godine

SADRŽAJ

	<u>Strana</u>
IZVJEŠTAJ I MIŠLJENJE OVLAŠĆENOG REVIZORA	1 - 63
MIŠLJENJE OVLAŠĆENOG REVIZORA	1 - 2
- Bilans stanja – na dan 31.12.2015. godine	3 - 6
- Bilans uspjeha – u periodu od 01.01. do 31.12.2015. godine	7 - 9
- Iskaz o promjenama neto imovine (kapitala) za godinu završenu 31.12.2015. godine	10
- Bilans novčanih tokova – u periodu od 01.01. do 31.12.2015. godine	11
1. Osnovni podaci o društvu	12 - 13
2. Osnove za sastavljanje i prezentaciju finansijskih izvještaja i računovodstveni metod	13 - 18
3. Pregled značajnih računovodstvenih politika	18 - 19
1) Bilans stanja	20 - 41
2) Bilans uspjeha	42 - 60
3) Bilans novčanih tokova	61
4) Pokazatelji poslovanja	61 - 62
5) Godišnji izvještaj o poslovanju	62 - 63
PRILOZI UZ IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI	63
1) Mišljenje ovlaštenog aktuara	
2) Godišnji izvještaj o poslovanju	
3) Napomene uz finansijske izvještaje za 2015. godinu	
4) Finansijski izvještaji	
- Bilans stanja na dan 31.12.2015.g.	
- Bilans uspjeha u periodu od 01.01. do 31.12.2015.g.	
- Izveštaj o promjenama na kapitalu od 01. 01. 2015 do 31. 12. 2015. godine	
- Bilans novčanih tokova u periodu od 01. 01. do 31. 12. 2015. godine	

DRUŠTVO ZA REVIZIJU "SPIN OFF" D.O.O.

81000 PODGORICA, Ul. Josipa Broza Tita, br. 65 a

E-mail: spinoff@t-com.me

Tel: 020/658-424, 658-425

Fax: 020/658-420

Broj: 01 – 29

IZVJEŠTAJ OVLAŠĆENOG REVIZORA SKUPŠTINI AKCIONARSKOG DRUŠTVA ZA OSIGURANJE „GRAWE“, PODGORICA O OBAVLJENOJ EKSTERNOJ REVIZIJI GODIŠNJEG RAČUNA SA STANJEM NA DAN 31. DECEMBRA 2015. GODINE

I MIŠLJENJE I IZVEŠTAJ OVLAŠĆENOG REVIZORA

Obavili smo eksternu reviziju priloženih finansijskih izvještaja Akcionarskog društva „Grawe“, Podgorica (u daljem tekstu „Grawe“, ili „Društvo“), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2015. godine i odgovarajući bilans uspjeha, izvještaj o promjenama na kapitalu i bilans novčanih tokova za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost za sastavljanje finansijskih izvještaja

Izvršni direktor Akcionarskog društva „Grawe“, Podgorica odgovoran je za sastavljanje i objektivnu prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore i računovodstvenim politikama objelodanjenim u napomenama 2. i 3. ovog Izvještaja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja, nastale uslijed kriminalne radnje ili greške; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika; kao i korišćenje najboljih mogućih računovodstvenih procjena.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o priloženim finansijskim izvještajima na osnovu obavljene eksterne revizije. Eksternu reviziju smo obavili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i Zakonom o računovodstvu Crne Gore. Ovi standardi nalažu usaglašenost sa etičkim principima i da reviziju planiramo i obavimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže pogrešne informacije od materijalnog značaja.

Eksterna revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i informacijama objelodanjenim u finansijskim izvještajima. Odabrani postupci su zasnovani na prosuđivanju revizora, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih grešaka sadržanih u finansijskim izvještajima, nastalim uslijed kriminalne radnje ili greške. Prilikom procjene ovih rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za sastavljanje i objektivnu prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja najboljih mogućih revizijskih procedura, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema internih kontrola pravnog lica. Eksterna revizija takode, uključuje ocjenu primjenjenih računovodstvenih politika i vrednovanje značajnih procjena koje je izvršilo rukovodstvo, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

(nastavlja se)

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i da obezbjeđuju solidnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje nezavisnog ovlašćenog revizora

Po našem mišljenju, finansijski izvještaji istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijski položaj Društva na dan 31. decembra 2015. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja, promjene na kapitalu i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima Crne Gore i računovodstvenim politikama objelodanjenim u napomenama 2. i 3. ovog Izvještaja.

U vezi sa naprijed rečenim, Ovlašćeni revizor izražava pozitivno mišljenje na ove finansijske izvještaje.

U Podgorici, 02. 03. 2016. godine.

OVLAŠĆENI REVIZOR:

Branika Vuksanović, dipl. oec.

**Bilans stanja
na dan 31. 12. 2015. godine**

(EUR)

Red. broj	Pozicija AKTIVA	Izvjest. redosl.	Tekuća godina	Prethodna godina
A.	Nematerijalna imovina (A.1+A.2+A.3+A.4)	4.	6.452,03	3.137,22
A.1.	Goodvil			-
A.2.	Druga dugoročna nematerijalna imovina		8.250,04	3.709,00
A.3.	Potraživanja po osnovu datih avansa za dugoročna nematerijalna ulaganja i aktivna vremenska razgraničenja			
A.4.	Umanjenje i ispravka vrijednosti nematerijalnih ulaganja (+/-)		-1.798,01	-571,78
B.	Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje osiguranja (B.1+B.2+B.3+B.4+B.5)	5.	824.594,08	862.452,09
B.1.	Zemljište i objekti za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja		800.000,00	800.000,00
B.2.	Oprema i sitan inventar za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja		145.880,68	144.668,68
B.3.	Potraživanja po osnovu datih avansa za nekretnine, postrojenja i opremu za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja		0,00	0,00
B.4.	Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja u izgradnji		0,00	0,00
B.5.	Ispravka vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja (+/-)		-121.286,60	-82.216,59
C.	Dugoročna finansijska ulaganja (C1+C2)	6.	30.792.866,34	21.851.516,36
C1.	Dugoročna finansijska ulaganja kapitala i tehničkih rezervi		30.792.866,34	21.851.516,36
C1.1.	Hartije od vrijednosti	6.1.	30.202.038,47	20.475.565,29
C1.2.	Obveznice, odnosno druge dužničke hartije od vrijednosti			
C1.3.	Akcije			
C1.4.	Ulaganja u investicione fondove			
C1.5.	Dugoročni depoziti i druga dugoročna finansijska ulaganja	6.2.	98.362,34	936.289,71
C1.6.	Investicione nekretnine i druge nekretnine, postrojenja i oprema, koji nisu namijenjeni za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	6.3.	55.323,80	57.173,07
C1.7.	Udjeli i učešća u društvima			
C1.8.	Dugoročna poslovna potraživanja i druga dugoročna potraživanja			
C1.9.	Izvedeni finansijski instrumenti			
C1.10.	Druga dugoročna finansijska ulaganja	6.4.	437.141,73	382.488,29
C1.11.	Stalna imovina koja se drži za prodaju			
C2.	Dugoročna finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva		0,00	0,00

Nastavak tabele Bilans stanja

(EUR)

Red. broj	Pozicija AKTIVA	Izvjest. redosl.	Tekuća godina	Prethodna godina
C2.1.	Akcije, dužničke hartije od vrijednosti i izvedeni finansijski instrumenti u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana			
C2.2.	Depoziti kod grupe banaka, kod pridruženih banaka i kod zajednički kontrolisanih banaka			
C2.3.	Druga finansijska ulaganja u grupu društava, pridružena i zajednički kontrolisana društva			
D.	D. Kratkoročna finansijska ulaganja (D1+D2+D3)	7.	880.000,00	6.002.737,98
D.1.	Hartije od vrijednosti			
D.2.	Kratkoročni depoziti kod banaka		880.000,00	6.002.737,98
D.3.	Izvedeni finansijski instrumenti i druga kratkoročna finansijska ulaganja			
E.	Kratkoročna sredstva (E1+E2+E3)	8.	830.216,70	508.693,40
E.1.	Gotovinska sredstva	8.1.	640.590,99	321.909,33
E.2.	Kratkoročna potraživanja	8.2.	189.625,71	186.784,07
E.2.1.	Kratkoročna potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja	8.2.1.	189.597,34	181.372,34
E.2.2.	Kratkoročna potraživanja za premije reosiguranja i saosiguranja			
E.2.3.	Kratkoročna potraživanja za udjele u naknadama šteta			
E.2.4.	Druga kratkoročna potraživanja iz poslova osiguranja			
E.2.5.	Kratkoročna potraživanja iz finansiranja			
E.2.6.	Druga kratkoročna potraživanja	8.2.2.	28,37	5.411,73
E.3.	Zalihe materijala i sitnog inventara			
F.	Udio reosiguravača u tehničkim rezervama	9.	272.896,15	240.454,46
G.	Aktivna vremenska razgraničenja	10.	1.054.444,76	1.832.235,57
G.1.	Odloženi troškovi sticanja osiguranja			
G.2.	Ostala aktivna vremenska razgraničenja		1.054.444,76	1.832.235,57
H.	Odložena poreska sredstva			
	UKUPNO AKTIVA		34.661.470,06	31.301.227,08

Nastavak tabele Bilans stanja

(EUR)

Red. broj	Pozicija	Izvjest. redosl.	Tekuća godina	Prethodna godina
PASIVA				
A.	Osnovni kapital (A.1+A.2)	11.	3.000.011,43	3.000.011,43
A.1.	A.1. Akcijski kapital-obične akcije		3.000.011,43	3.000.011,43
A.2.	A.2 Akcijski kapital-povlašćene akcije			
B.	Rezerve (B.1+B.2+B.3+B.4+B.5)	13.	8.035.254,59	7.662.350,77
B.1.	Kapitalne rezerve			
B.2.	Rezerve iz dobiti			
B.2.1.	Zakonske rezerve			
B.2.2.	Rezerve za sopstvene akcije			
B.2.3.	Statutarne rezerve			
B.2.4.	Ostale rezerve iz dobitka			
B.3.	Sopstvene akcije			
B.4.	Revalorizovane rezerve	13.1.	306.920,27	907.528,27
B.5.	Prenesena i neraspoređena dobit/ gubitak (+/-)	13.2.	7.728.334,32	6.754.822,50
B.5.1.	Prenesena dobit/gubitak iz prethodnih godina(+/-)		6.269.822,50	5.235.154,13
B.5.2.	Neraspoređena dobit/gubitak tekuće poslovne godine (+/-)		1.458.511,82	1.519.668,37
C.	Rezervisanja (C.1+ C.2+ C.3)	14.	23.026.779,13	20.076.311,88
C.1.	Bruto tehničke rezerve	14.1.	675.553,28	676.797,22
C.1.1.	Bruto prenosne premije	14.1.1.	208.024,93	208.359,59
C.1.2.	Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	14.1.2.	294.836,44	270.111,62
C.1.3.	Bruto rezervisanja za nastale i neprijavljene štete	14.1.3.	172.691,91	198.326,01
C.1.4.	Bruto rezervisanja za troškove likvidacije šteta			
C.1.5.	Bruto rezervisanja za izravnjanje rizika			
C.1.6.	Bruto ostala druga osiguravajuća tehnička rezervisanja			
C.2.	Matematička rezerva i druga tehnička rezervisanja životnih osiguranja	14.2.	22.351.225,85	19.399.514,66
C.2.1.	Bruto matematička rezervisanja za životna osiguranja	14.2.1. i 14.2.2.	19.893.640,89	17.212.949,64
C.2.2.	Bruto matematička rezervisanja za životna osiguranja kod kojih ugovarač osiguranja preuzima rizik ulaganja			
C.2.3.	Bruto matematička rezervisanja za druge vrste osiguranja za koje je potrebno formirati matematička rezervisanja			
C.2.4.	Bruto rezervisanja za učešće u dobiti	14.2.3. i 14.2.4.	2.457.596,96	2.186.565,02
C.3.	Ostala rezervisanja		0,00	0,00
C.3.1.	Rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine			
C.3.2.	Ostala rezervisanja, osim tehničkih rezervisanja			

Nastavak tabele Bilans stanja

(EUR)

Red. broj	Pozicija PASIVA	Izvjest. redosl.	Tekuća godina	Prethodna godina
D.	Kratkoročne obaveze (D.1+D.2+D.3+D.4+D.5+D.6+D.7)	15.	554.882,30	521.343,42
D.1.	Kratkoročne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja	15.1.	287.760,96	259.440,15
D.2.	Kratkoročne obaveze za premije iz saosiguranja i osiguranja	15.2.	81.608,61	78.649,71
D.3.	Kratkoročne obaveze za udjele u iznosima šteta			
D.4.	Druge kratkoročne obaveze iz poslova osiguranja			
D.5.	Kratkoročne obaveze iz finansiranja			
D.6.	Kratkoročne obaveze prema zaposlenima	15.3.	17.897,19	18.066,73
D.7.	Druge kratkoročne obaveze i izvedeni finansijski instrumenti	15.4.	167.615,54	165.186,83
E.	Dugoročne obaveze iz finansiranja i poslovanja (E.1+E.2+E.3+E.4)		0,00	0,00
E.1.	Obaveze prema bankama			
E.2.	Obaveze po izdatim hartijama od vrijednosti			
E.3.	Druge finansijske obaveze			
E.4.	Obaveze za odloženi porez			
F.	F. Pasivna vremenska razgraničenja	16.	44.542,61	41.209,58
	UKUPNO PASIVA		34.661.470,06	31.301.227,08

Bilans uspjeha
u periodu od 01. 01. do 31. 12. 2015. godine

(EURA)				
Red. broj	Pozicija	Izvjest. redosl.	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
	I POSLOVNI PRIHODI (1+2)		4.717.926,23	4.382.599,36
1.	Prihod od premije osiguranja i saosiguranja	17.	4.697.899,72	4.351.238,61
1.1.	Obračunate bruto premije osiguranja	17.1.	4.978.561,12	4.642.591,98
1.2.	Primljene premije saosiguranja			
1.3.	Primljene premije reosiguranja i premije reosiguranja iz cesije			
1.4.	Smanjenje za udjele saosiguravača u premijama osiguranja			
1.5.	Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja i za udjele retrocesionara u premijama osiguranja	17.2.	-282.384,29	-289.997,64
1.6.	Promjene bruto prenosnih premija (+/-)	17.3.	334,66	-1.727,15
1.7.	Promjene prenosnih premija za saosiguravajući dio (+/-)			
1.8.	Promjene prenosnih premija za reosiguravajući dio (+/-)	17.4.	1.388,23	371,42
2.	Neto prihodi od ostalih usluga	18.	20.026,51	31.360,75
2.1.	Prihodi od usluga za obavljanje drugih poslova osiguranja		16.642,69	18.312,46
2.2.	Prihod od ukinutih rezervisanja, osim tehničkih rezervisanja			
2.3.	Revalorizacioni poslovni prihodi			
2.4.	Prihodi drugih usluga		3.383,82	13.048,29
	II POSLOVNI RASHODI (1+2+3)		4.023.044,90	3.918.419,68
1.	Rashodi naknada šteta	19.	1.070.315,22	941.883,54
1.1.	Obračunate bruto naknade šteta	19.1.	1.147.990,79	947.502,83
1.2.	Troškovi vezani za isplatu šteta*			
1.3.	Umanjenje za prihode ostvarene iz bruto regresnih potraživanja			
1.4.	Udio u naknadama šteta iz prihvaćenih saosiguranja, reosiguranja i retrocesija			
1.5.	Umanjenje za udio saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara unaknadama šteta	19.2.	-45.712,83	-52.419,20
1.6.	Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete (+/-)	19.3.	24.724,82	-19.920,59
1.7.	Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući i reosiguravajući dio (+/-)	19.4.	-10.647,62	8.043,57
1.8.	Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete	19.5.	-25.634,10	68.019,45
1.9.	Umanjenje za udjele saosiguravača i reosiguravača i retrocesionara u rezervisanjima za nastale neprijavl. štete	19.6.	-20.405,84	-9.342,52
1.10.	Promjena rezervisanja za troškove likvidacije šteta			
2.	Rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja	20.	2.902.090,66	2.925.265,52
2.1.	Promjene rezervisanja za bonuse i popuste i storno (+/-)			
2.2.	Promjene matematičkih rezervisanja (+/-)	20.1.	3.134.544,73	2.825.325,32
2.3.	Promjena rezervisanja za izravnaje rizika (+/-)			
2.4.	Promjena rezervisanja za prenosne premije (+/-)			
2.5.	Promjena drugih tehničkih rezervisanja (+/-)	20.2.	-232.454,07	99.940,20
3.	Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja	21.	50.639,02	51.270,62
3.1.	Troškovi za preventivu			
3.2.	Vatrogasni doprinos			
3.3.	Garantni fond			
3.4.	Troškovi nadzornog organa		46.761,68	46.889,17
3.5.	Troškovi ispravke vrijednosti premije osiguranja		3.027,72	3.383,82

Nastavak tabele Bilans uspjeha

(EUR)				
Red. broj	Pozicija	Izvjest. redosl.	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
3.6.	Drugi ostali neto troškovi osiguranja		849,62	997,63
3.7.	Rezervacije za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine povodom penzionisanja			
3.8.	Rezervacija za onerozne (štetne) ugovore			
3.9.	Druge rezervacije			
	III DOBITAK/GUBITAK – BRUTO POSLOVNI REZULTAT (I-II)	22.	694.881,33	464.179,68
	IV TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA (1-2+3+4+5+6+7-8)	23.	815.695,06	787.117,11
1.	Troškovi sticanja osiguranja	23.1.	362.731,45	316.657,35
2.	Promjene u razgraničenim troškovima sticanja osiguranja			
3.	Amortizacija	23.2.	44.500,65	39.054,99
4.	Troškovi rada	23.3.	253.922,94	270.031,37
4.1.	Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih primanja zaposlenih		218.189,87	224.246,32
4.2.	Porezi i doprinosi na isplaćene zarade		23.458,32	24.782,87
4.3.	Drugi troškovi rada		12.274,75	21.002,18
5.	Materijalni troškovi	23.4.	23.399,44	26.367,54
5.1.	Troškovi materijala za popravku i održavanje, otpis sitnog inventara i usklađivanje		7.090,35	7.297,98
5.2.	Troškovi kancelarijskog materijala		4.060,88	6.710,77
5.3.	Troškovi energije		10.547,26	10.542,73
5.4.	Drugi troškovi materijala		1.700,95	1.816,06
6.	Ostali troškovi usluga	23.5.	229.435,81	242.029,59
6.1.	Troškovi konsultantskih usluga (troškovi po ugovorima o djelu, ugovorima o autorskom radu, intelektualnih usluga-zajedno sa dažbinama koje idu na teret preduzeća)	23.5.1.	34.447,61	40.875,08
6.2.	Zakupnine		0,00	0,00
6.3.	Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	23.5.3.	32.167,66	29.014,41
6.4.	Premije osiguranja	23.5.4.	695,15	794,69
6.5.	Troškovi reklame, propagande i reprezentacije	23.5.4.	55.817,15	64.019,35
6.6.	Troškovi drugih usluga	23.5.6.	106.308,24	107.326,06
7.	Drugi troškovi	23.6.	13.346,43	3.885,62
8.	Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	23.7.	111.641,66	110.909,35
	V DOBITAK / GUBITAK – NETO POSLOVNI REZULTAT (III-IV)	24.	-120.813,73	-322.937,43
	VI FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA (3+6)	25.	1.722.027,58	1.990.474,88
1.	Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve	25.1.	1.004.992,44	1.491.497,39
1.1.	Prihodi od kamata		932.647,97	1.038.011,16
1.2.	Povećanje fer vrijednosti prilikom upotrebe posebnih pravila za obračunavanje rizika			
1.3.	Dobici od finansijskih sredstva i finansijskih obaveza		72.344,47	453.486,23
1.4.	Prihodi od dividendi i drugih udjela u dobitku			
1.5.	Pozitivne kursne razlike			
1.6.	Drugi prihodi			

Nastavak tabele Bilans uspjeha

(EUR)

Red. broj	Pozicija	Izvjest. redosl.	Tekuća godina	Prethodna godina
1	2	3	4	5
2.	Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve	25.2.	37.004,46	13.330,37
2.1.	Rashodi od kamata			
2.2.	Gubici od finansijskih sredstva i finansijskih obaveza		37.004,46	13.330,37
2.3.	Rashodi od umanjenja vrijednosti			
2.4.	Negativne kursne razlike			
2.5.	Drugi finansijski rashodi			
2.6.	Rashodi nastali investiranjem tehničkih rezervi u investicione nekretnine			
3.	Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve (1-2)		967.987,98	1.478.167,02
4.	Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	25.4.	756.483,19	514.652,86
4.1.	Prihodi od kamata		605.362,50	501.795,36
4.2.	Dobici od finansijskih sredstva i finansijskih obaveza		137.448,55	0,00
4.3.	Drugi prihodi od ulaganja			
4.4.	Prihodi od dividendi i drugih udjela u dobitku			
4.5.	Drugi finansijski prihodi			
4.6.	Prihodi od ulaganja u investicione nekretnine		4.800,00	4.800,00
4.7.	Drugi prihodi		8.872,14	8.057,50
5.	Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	25.5.	2.443,59	2.345,00
5.1.	Rashodi od kamata			
5.2.	Gubici kod finansijskih sredstava i finansijskih obaveza			
5.3.	Rashodi od umanjenja vrijednosti			
5.4.	Drugi finansijski rashodi		594,32	495,73
5.5.	Rashodi od amortizacije, vrednovanje po fer vrijednosti investicionih nekretnina		1.849,27	1.849,27
5.6.	Rashodi za druge nekretnine			
5.7.	Novčane kazne i odštete			
6.	Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi (4-5)		754.039,60	512.307,86
	VII DOBITAK / GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA (V+VI)	26.	1.601.213,85	1.667.537,45
	VIII POREZ NA DOBIT	27.	142.702,03	147.869,08
1.1.	1.1 Porez na dobit		142.702,03	147.869,08
1.2.	1.2 Prihodi (rashodi) na ime odloženog poreza			-
	IX NETO DOBIT / GUBITAK ZA POSLOVNU GODINU (+/-)		1.458.511,82	1.519.668,37
	X RASPODJELA NETO DOBITI			
1.	Raspodjela neto dobiti			
	XI ZARADA PO AKCIJI			

**Izveštaj o promjenama na kapitalu
od 01.01. do 31.12.2015. g.**

(EUR)				
Naziv pozicije	Uplaćeni kapital - redovne akcije	Revalorizacijska rezerva- finansijska ulaganja	Neraspoređena dobit ili preneseni gubitak	Ukupno (kapital i rezerve)
Stanje na dan 1. januar prethodne godine	3.000.011,43	657.546,25	5.720.154,13	9.377.711,81
Ispravka greški prethodnog perioda				0,00
Promjena računovodstvenih politika				0,00
Stanje na dan 1. januar prethodne godine (prepravljeno)				0,00
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju:		249.982,02		249.982,02
Realizovani dobiti/gubici od finansijske imovine raspoložive za prodaju				0,00
Ostali dobiti / gubici priznati direktno kapitalu i rezervama				0,00
Dobitak / gubitak prethodnog perioda			1.519.668,37	1.519.668,37
Povećanje/smanjenje osnovnog kapitala			0,00	0,00
Dividende			-485.000,00	-485.000,00
Prenos dobiti u rezerve				0,00
Stanje na dan 31. decembar prethodne godine	3.000.011,43	907.528,27	6.754.822,50	10.662.362,20
Stanje na dan 1. januar tekuće godine	3.000.011,43	907.528,27	6.754.822,50	10.662.362,20
Ispravke greški prethodnog razdoblja				0,00
Promjena računovodstvenih politika				0,00
Stanje na dan 1. januar prethodne godine (prepravljeno)				0,00
Promjena fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju		-600.608,00		-600.608,00
Realizovani dobiti / gubici od finansijske imovine raspoložive za prodaju				0,00
Ostali dobiti / gubici priznati direktno kapitalu i rezervama				0,00
Dobitak / gubitak tekućeg perioda			1.601.213,85	1.601.213,85
Povećanje / smanjenje osnovnog kapitala			0,00	0,00
Dividende			-485.000,00	-485.000,00
Prenos dobiti u rezerve				0,00
Saldo na 31. decembar tekuće godine	3.000.011,43	306.920,27	7.871.036,35	11.177.968,05

Analiza data u napomenama 11., 12. i 13.

Bilans novčanih tokova
u periodu od 01. 01. do 31. 12. 2015. godine

(EUR)				
Red. broj	Pozicija	Napomena	Tekuća godina	Prethodna godina
A	Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti			
1	Priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti		4.983.215,91	4.541.679,90
	Prilivi od premija (iz osiguranja, saosiguranja i reosiguranja)		4.976.514,57	4.531.927,01
	Prilivi od učešća u naknadi štete (saosiguranje i reosiguranje)			
	Prilivi po osnovu ostalih poslovnih prihoda		6.701,34	9.752,89
	Prilivi po osnovu vanrednih rashoda			
2	Odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti		2.260.091,52	2.050.127,00
	Odlivi po osnovu naknada šteta (iz osiguranja, saosigur. i reosigur.)		1.063.517,35	896.864,45
	Odlivi po osnovu premija (saosiguranja i reosiguranja, kao i provizija po osnovu reosiguranja i saosiguranja)		122.665,22	120.406,49
	Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda		223.803,20	244.517,70
	Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dadžbina		179.881,70	166.203,86
	Odlivi po osnovu zakupnina		0,00	0,00
	Odlivi po osnovu provizija (zastupnicima i posrednicima)		370.282,51	308.317,64
	Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja		299.941,54	313.816,86
	Odlivi po osnovu vanrednih rashoda			
3	Neto promjena gotovine iz poslovnih djelatnosti		2.723.124,39	2.491.552,90
B	Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja			
1	Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja		11.194.740,95	2.818.724,90
	Prilivi od prodaje hartija od vrijednosti		2.182.302,46	1.189.033,90
	Prilivi od ulaganja u hartije u vrijednosti		1.621.426,54	1.580.035,35
	Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava			
	Prilivi od zakupnina		4.800,00	4.800,00
	Ostali prilivi iz aktivnosti investiranja		7.386.211,95	44.855,65
2	Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja		13.114.183,68	6.379.062,75
	Odlivi po osnovu ulaganja u HOV koje su izdate od strane Crne Gore		12.359.512,23	6.361.860,96
	Odlivi po osnovu ulaganja u HOV koje su izdate od strane Centralne banke i Vlada stranih zemalja		697.949,00	0,00
	Odlivi po osnovu ulaganja u obveznice, odnosno druge dužničke HOV kojima se trguje na organizovanom tržištu HOV			
	Odlivi po osnovu ulaganja u obveznice, odnosno druge dužničke HOV kojima se trguje na organizovanom tržištu HOV			
	Odlivi po osnovu ulag. u akcije kojima se trguje na organiz. tržišt. HOV			
	Odlivi po osnovu deponovanja i ulaganja kod banaka sa sjedištem u CG		0,00	0,00
	Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja i ostalih sredstava		9.722,45	17.201,79
	Ostali odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja		47.000,00	0,00
3	Neto promjena gotovine iz aktivnosti investiranja		-1.919.442,73	-3.560.337,85
C	Novčani tokovi iz aktivnosti finansiranja			
1	Priliv iz aktivnosti finansiranja		0,00	0,00
	Priliv po osnovu izvršenih uplata kapitala			
	Priliv po osnovu dugoročnih kredita		0,00	0,00
	Priliv po osnovu kratkoročnih kredita			
	Ostali prilivi po osnovu aktivnosti finansiranja			
2	Odlivi iz aktivnosti finansiranja		485.000,00	485.000,00
	Odlivi po osnovu otkupa sopstvenih akcija			
	Odlivi po osnovu dugoročnih kredita			
	Odlivi po osnovu kratkoročnih kredita			
	Ostali odlivi po osnovu aktivnosti finansiranja		485.000,00	485.000,00
3	Neto promjena gotovine iz aktivnosti finansiranja		-485.000,00	-485.000,00
D	Neto promjena gotovine		318.681,66	-1.553.784,95
	GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA		640.590,99	321.909,33
	GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA		321.909,33	1.875.694,28

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

Akcionarsko društvo za osiguranje "Grawe" Podgorica sa sjedištem u Podgorici, ulica Novaka Miloševa br. 6/II, registrovano je u Centralnom registru Privrednog suda u Podgorici 21. oktobra 2004. godine pod registarskim brojem 4-0007631/001, a na osnovu Rješenja Ministarstva finansija Republike Crne Gore o davanju dozvole za rad broj 02-3087/2 od 23. septembra 2004. godine.

Društvo je provelo i sljedeće promjene:

- 21. oktobra 2005. godine pod registarskim brojem 4-0007631/002 produženje registracije,
- 16. decembra 2005. godine pod registarskim brojem 4-0007631/003 registrovalo je promjenu sjedišta uprave Društva sa ulice Dalmatinska 100 a, Podgorica na Bulevar Sv. P. Cetinjskog II a/I (zgrada Maksim), Podgorica i promjenu podataka za predsjednika Odbora direktora gospodina Marka Mikića,
- 3. jula 2005. godine pod registarskim brojem 4-0007631/004 promjenu podataka o povećanju osnivačkog kapitala,
- 21. oktobra 2006. godine pod registarskim brojem 4-0007631/005, produženje registracije,
- 4. januara 2007. godine pod registarskim brojem 4-0007631/006 i promjenu adrese, zbog dobijanja kućnog broja na Bul. Sv. P. Cetinjskog br. 114, Podgorica,
- 10. oktobra 2007. godine pod registarskim brojem 4-0007631/007 registrovalo je promjenu sjedišta uprave Društva na ulicu Novaka Miloševa br. 6/II, Podgorica,
- 21. oktobra 2007. godine, pod registarskim brojem 4-0007631/008 produženje registracije Društva,
- 30. juna 2009. godine pod registarskim brojem 4-0007631/009 promjenu podataka u postupku prilagođavanja Zakonu o osiguranju („Sl. list RCG“ br. 78/06), i Odluka o osnivanju jednočlanog a.d. shodno Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o privrednim društvima („Sl. list RCG“ br. 17/07)
- 21. oktobra 2008. godine, pod registarskim brojem 4-0007631/010 produženje registracije Društva, i
- dana 14. novembra 2009. godine pod registarskim brojem 4-0007631/011 registrovana je promjena podataka povećanje osnovnog kapitala Društva shodno članu 21 i 202 Zakona o osiguranju („Sl. list RCG“ br. 78/06).

Društvo je registrovano za obavljanje poslova životnih osiguranja, kao i za sljedeća neživotna osiguranja: osiguranje od nezgode i dobrovoljno zdravstveno osiguranje, ostala osiguranja imovine, uključujući osiguranje vozila – kasko.

Na XIV sjednici Skupštine akcionara koja je održana dana 29. juna 2009. godine donijeta je Odluka o prestanku obavljanja poslova neživotnih osiguranja, imajući u vidu da Društvo u roku od 6 mjeseci, od dana izdavanja dozvole za obavljanje poslova osiguranja, nije otpočelo sa obavljanjem poslova neživotnih osiguranja.

Agencija za nadzor osiguranja Crne Gore je 18.06.2008. godine donijela pod brojem 410-2/08 Rješenje o saglasnosti Grazer WechselseitigeWersicherung AG – Graz, Austrija, za sticanje kvalifikovanog učešća u a.d. za osiguranje "Grawe" Podgorica u visini od 100 % učešća u kapitalu.

Pod registarskim brojem 4 – 0007631 / 012 produženje registracije Društva i dana 21. septembra 2009. godine pod registarskim brojem 4 – 0007631/013 registrovana je promjena podataka, o prestanku obavljanja poslova neživotnih osiguranja. Na XVIII sjednici Skupštine akcionara koja je održana dana 25.11.2011. godine donijeta je Odluka o izmjeni Statuta Društva zbog usaglašavanja sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti koja je sada 65.11 – životno osiguranje (registrovano pod brojem 4-0007631/016).

Društvo je na XXI Skupštini akcionara održanoj 20.03.2013. godine donijelo Odluku o povećanju osnovnog kapitala iz dijela neraspoređene dobiti u iznosu od 699.990,79 €, radi usaglašavanja Društva sa Zakonom o osiguranju.

Dana 31.05.2013. godine pod brojem 4-0007631/018 registrovana je promjena Statuta, povećanje kapitala i imenovanja članova Odbora direktora Društva. Promjena adrese sjedišta Društva sa Ulice Novaka Miloševa br. 6/II na Bulevar Ivana Crnojevića 62/1 u Podgorici registrovano je 22.11.2013. godine pod brojem 4-0007631/019.

Sjedište Društva: Podgorica, Bulevar Ivana Crnojevića 62/1.

Matični broj Društva: 02416042

Poreski identifikacioni broj: 02416042302

Djelatnost Društva po Klasifikaciji djelatnosti: 65.11 – Životno osiguranje.

Vlasnik Društva je Grazer Wechelseitige Versicherung AG Graz (Austrija), sa 100 % akcija.

Akcijski kapital na dan 31.12.2015. godine iznosi 3.000.011,43 € (75.777 akcija nominalne vrijednosti 39,59 €) i nije se mijenjao u odnosu na 31.12.2014. godine.

Odbor direktora Društva čine:

- Marko Mikić, dipl. ing. i dipl. ekon.	- Predsednik Odbora direktora
- Dr. Wolfgang Goschnik	- Član Odbora direktora
- Mar. Georg Schneider	- Član Odbora direktora

Za zakonitost poslovanja odgovorni su članovi odbora direktora Društva pojedinačno i Izvršni direktor Društva Maja Pavličić.

Poslove platnog prometa u 2015. godini Društvo je obavljalo preko računa kod sledećih banaka:

Banka	Broj računa
- "Crnogorska komercijalna banka" a.d. Podgorica	510-5925-16
- "Societe Generale Montenegro banka" a.d. Podgorica	550-1316-15
- "NLB Montenegrobanka" a.d. Podgorica	530-1874-17
- "Hypo Alpe Adria Bank" a.d. Podgorica	555-161-54
- "Hipotekarna banka" a.d. Podgorica	520-5692-71
- "Erste bank" a.d. Podgorica	540-2302-29
- "Hipotekarna banka" a.d. Podgorica – devizni račun	520-0420000001283-43
- "NLB Montenegrobanka" a.d. Podgorica – devizni račun	530-0050000000123-73 (0051600050013)
- "Crnogorska komercijalna banka" a.d. Podgorica – devizni m.	510-0-40 (2381811-02416042)
- "Erste bank" a.d. Podgorica – devizni račun	10000230888319

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

- 2.1. Kod sastavljanja finansijskih iskaza, odnosno Godišnjeg računa sa stanjem na dan 31. decembra 2015. godine primjenjene su osnovne računovodstvene politike, koje su utvrđene Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama donijetim od strane Odbora direktora Društva dana 23.10.2009. godine.

2.2. Finansijski iskazi, tj. Godišnji račun sa stanjem na dan 31.12.2015. godine sastavljeni su na osnovama propisa Crne Gore, a posebno u skladu sa slijedećim propisima:

- Zakonom o računovodstvu i reviziji („Sl. list RCG“, br. 69/05, "Sl. list CG" 80/08, 32/11),
- Zakon o osiguranju („Sl. list RCG“, br. 78/06 i 19/07, „Sl. list CG“ br. 53/09, 73/10, 40/11, 45/12 i 06/13),
- Zakonom o porezu na dobit pravnih lica („Sl. list RCG“, br. 65/01, 12/02, 80/04, 40/08, 86/09, 40/11, 14/12 i 61/13),
- Zakon o privrednim društvima („Sl. list RCG“, br. 06/02, "Sl. list CG" 17/07, 80/08, 40/10, 36/11 i 40/11),
- Zakon o hartijama od vrijednosti („Sl. list RCG“, br. 59/00, 10/01, 43/05 i 28/06, "Sl. list CG" 53/09, 73/10, 40/11 i 06/13),
- Zakon o platnom prometu ("Sl. list CG" 62/13 i 06/14),
- Zakon o obligacionim odnosima ("Sl. list CG" 47/08 i 04/11),
- Zakon o sprječavanju pranja novca i finansiranja terorizma ("Sl. list CG" 33/14),
- Zakon o porezu na premije osiguranja („Sl. list RCG“, 27/04 i 37/04, "Sl. list CG" 73/10, 40/11, 61/13 i 6/14),
- Pravilnik o obliku i sadržini poreske prijave za utvrđivanje poreza na dobit pravnih lica („Sl. list CG“, 08/09, 11/11).

Savjet Agencije za nadzor osiguranja, donio je sljedeće propise:

- Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja matematičke rezerve i posebne rezerve životnih osiguranja kod kojih osiguranik preuzima na sebe investicioni rizik („Sl. list CG“, br. 01/13),
- Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervi za izravnanje rizika („Sl. list CG“, 70/08, 01/13),
- Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja prenosnih premija („Sl. list CG“, 70/08),
- Pravilnik o načinu utvrđivanja i praćenja likvidnosti društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje („Sl. list CG“, 22/14),
- Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja tehničkih rezervi za rezervisane štete („Sl. list CG“, 41/11),
- Pravilnik o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koji se dostavljaju Agenciji za nadzor osiguranja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja („Sl. list CG“, 01/13 i 78/15),
- Pravilnik o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi i sredstava kapitala društva za osiguranje („Sl. list CG“, 46/13),
- Pravilnik o načinu obračuna margine solventnosti („Sl. list CG“, 14/13),
- Pravilnik o karakteristikama podređenih dužničkih instrumenata koji se mogu uključiti u dopunski kapital društava za osiguranje („Sl. list CG“, 01/13 i 24/13),
- Pravilnik o bližem sadržaju knjige šteta („Sl. list CG“, 54/13),
- Pravilnik o rasporedu vrsta rizika po vrstama osiguranja („Sl. list CG“, 1/13),
- Pravilnik o sadržini mišljenja ovlaštenog aktuara („Sl. list CG“, 17/13),
- Pravilnik o utvrđivanju rezultata poslovanja, raspoređivanju ostvarene dobiti, pokriću gubitka i mjerama za pokriće gubitka („Sl. list CG“, 70/08, 01/13),
- Pravilnik o kontnom okviru društava za osiguranje („Sl. list CG“, 63/10 i 78/15),
- Odluka o utvrđivanju visine doprinosa Garantnom fondu za 2015. godinu („Sl. list CG“, 01/15),

- Odluka o načinu procenjivanja aktive društava za osiguranje („Sl. list CG“, 77/10, 24/11 i 06/13),

Uz ove propise se primjenjuju i Međunarodni računovodstveni standardi.

2.3. U primjeni i sprovođenju poslovne politike Društvo je primjenjivalo opšta akta i akta poslovne politike, kao što su:

- Statut (20.03.2013.),
- Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama,
- Pravilnik o formiranju i načinu obračunavanja i visini prenosnih premija,
- Pravilnik za masovne i katastrofalne štete,
- Pravilnik o načinu utvrđivanja dijela tehničke premije za isplatu nastalih neisplaćenih obaveza (rezervisane štete),
- Pravilnik o korišćenju, uslovima i načinu plasmana sredstava osiguranja,
- Pravilnika o preventivi,
- Pravilnik o maksimalnoj stopi režijskog dodatka,
- Pravilnik o formiranju i načinu obračuna matematičke rezerve osiguranja života,
- Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja rezervi za izravnavanje rizika,
- Pravilnik o formiranju i korišćenju rezervi za učešće u dobiti (samo za životna osiguranja),
- Odluka o tabeli maksimalnog samopridržaja,
- Odluka o usvajanju Pravilnika o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma (usvojena od strane Odbora direktora od 29.04.2015. godine),
- Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja tehničkih rezervi za rezervisane štete (usvojen od strane Odbora direktora od 04.12.2013. godine),
- Pravilnik o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja matematičke rezerve i posebne rezerve životnih osiguranja kod kojih osiguranik prima na sebe investicioni rizik (usvojen od strane Odbora direktora od 28.01.2013. godine),
- Pravilnik o deponovanju i ulaganju sredstava tehničkih rezervi i sredstava kapitala Društva (usvojen od strane Odbora direktora od 24.12.2013. godine, ali sa primjenom od 01.01.2014. godine),
- Pravilnik o sistemu interne kontrole i upravljanju rizicima u poslovanju društva (26.02.2013. god),
- Pravilnik o kancelarijskom i arhivskom poslovanju (01.12.2008. god.),
- Pravilnik o naknadama putnih troškova i drugih primanja (25.08.2011. god.),
- Pravilnik o obradi i zaštiti podataka o ličnosti (26.04.2013. god.)
- Pravilnik o ovlašćenjima i potpisivanju (02.12.2009. god.),
- Pravilnik o popisu (02.11.2009. god.),
- Pravilnik o radu (22.10.2014. god.),
- Pravilnik o radu interne revizije (03.03.2008. god.),
- Pravilnik o sistematizaciji radnih mjesta (09.02.2015. god.),
- Pravilnik o zaštiti na radu (30.01.2012. god.),
- Pravilnik za likvidaciju šteta (01.09.2015.god.),

U 2015. godini na snazi su bili sljedeća akta:

- Opšti uslovi osiguranja lica ABP (2004.),
- Opšti uslovi osiguranja života za slučaj smrti LVR (2004.),
- Opšti uslovi osiguranja života za slučaj smrti i doživljenja sa učešćem u dobiti LVK (2014.),
- Opšti uslovi za osiguranje lica od posljedica nesrećnog slučaja AUVB 2001(2001.)

- Posebni uslovi dodatnog osiguranja od posljedica nesrećnog slučaja koji za posljedicu ima smrt LV 80030,
- Posebni uslovi dodatnog osiguranja za oslobađanje od plaćanja premije za vrijeme radne nesposobnosti (AUZ 2009.),
- Posebni uslovi dopunskog osiguranja uz osiguranje života za slučaj nastanka određene teške bolesti (LV 80040 04),
- Posebni uslovi mješovitog osiguranja života za slučaj smrti, doživljenja i nastanka određene teške bolesti (LV 80040 03),
- Posebni uslovi osiguranja života korisnika kredita (LV81102/00),
- Posebni uslovi za prilagođavanje osiguranih suma (LV 80031),
- Posebni uslovi za prilagođavanje vrijednosti osiguranih suma ugovaranjem klauzule o fiksnom indeksu (LV 80031/01),

Odlukom broj 69/2015 od 12.11.2015. godine odbor direktora društva usvojio je izmjenu i dopunu tehničkih osnova tarifa:

- Tehničke osnove osiguranja i Tarifa premija RKG5L za osiguranje života za slučaj smrti sa godišnjom linearno opadajućom osiguranom sumom, sa skraćenim trajanjem plaćanja jednake premije, kod ugovora za osiguranje korisnika kredita kod kreditne institucije, i
- Tehničke osnove osiguranja i Tarifa premija RKG11L za osiguranje života za slučaj smrti sa godišnjom linearno opadajućom osiguranom sumom, a sa jednokratnom uplatom premije kog ugovara za osiguranje korisnik kod kreditne institucije.
- Tehničke osnove osiguranja i Tarifa premija GAG1SL za mješovito osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja sa obračunom pripadajuće dobiti i sa plaćanjem premije sve vrijeme trajanja osiguranja ili skraćenim trajanjem plaćanja premije;
- Tehničke osnove osiguranja i Tarifa premija GAG3 za mješovito osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja sa tačno utvrđenim rokom isplate, sa obračunom pripadajuće dobiti i sa plaćanjem premije sve vrijeme trajanja osiguranja ili skraćenim trajanjem plaćanja premije;
- Tehničke osnove osiguranja i Tarifa premija GAG11 za mješovito osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja sa obračunom pripadajuće dobiti i sa jednokratnom uplatom premije;
- Tehničke osnove osiguranja i Tarifa premija GAG5S za mješovito osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja sa stepenasto rastućom osiguranom sumom za slučaj smrti, sa obračunom pripadajuće dobiti i sa plaćanjem premije sve vrijeme trajanja osiguranja ili skraćenim trajanjem plaćanja premije;
- Tehničke osnove osiguranja i Tarifa premija GDG1 za mješovito osiguranje života za slučaj smrti, doživljenja i nastanka određene teške bolesti sa obračunom pripadajuće dobiti i sa plaćanjem premije sve vrijeme trajanja osiguranja ili skraćenim trajanjem plaćanja premije;
- Tehničke osnove osiguranja i Tarifa premija GAG1 za mješovito osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja sa obračunom pripadajuće dobiti i sa plaćanjem premije sve vrijeme trajanja osiguranja ili skraćenim trajanjem plaćanja premije;
- Tehničke osnove osiguranja i Tarifa premija RAG1 za osiguranje života za slučaj smrti sa jednakom osiguranom sumom sve vrijeme trajanja osiguranja i sa plaćanjem premije sve vrijeme trajanja osiguranja ili skraćenim trajanjem plaćanja premije.
- Tehničkih osnova i Tarife premija za dopunsko osiguranje uz osiguranje života za slučaj nastanka jedne od određenih teških bolesti sa jednakom osiguranom sumom i sa plaćanjem premije sve vrijeme trajanja osiguranja ili skraćenim trajanjem plaćanja premije – Tarifa RDGI3;
- Tarifa UTZ – Dopunsko osiguranje života za slučaj smrti od posljedica nesrećnog slučaja;

- Tarifa UTZ A – Dopunsko osiguranje života za slučaj smrti od posljedica nesrećnog slučaja;
- Tarifa AUZ - Dopunsko osiguranje za oslobađanje plaćanja premije za vrijeme radne nesposobnosti;
- Tarifa UI – Dopunsko osiguranje za slučaj trajne invalidnosti uz osiguranje života

Po reviziji prethodnog Godišnjeg obračuna za 2014. godinu Ovlašćeni revizor izrazio pozitivno mišljenje po istom.

- 2.4. Društvo je primjenilo svoja akta sa kojima je utvrdilo način obračuna i iskazivanja prenosnih pozicija, po naprijed navedenim Pravilnicima. Prenosne pozicije su iskazane u realnim veličinama.
- 2.5. Obračun prenosnih premija i rezervisanih šteta i matematičke rezerve u skladu sa odgovarajućom metodologijom obavljen je od strane ovlašćenog aktuara – mr. Vladanke Vučeljić iz Beograda – koja posjeduje odgovarajuće ovlaštenje za obavljanje aktuarskih poslova.
- 2.6. Dopunske informacije

Prilikom eksterne revizije finansijskih izvještaja akcionarskog društva za osiguranje „Grawe“ Podgorica, uključeni su iskazi koji čine dio procesa finansijskog izvještavanja, a to su: Bilans stanja, Bilans uspjeha, Izvještaj o promjenama na kapitalu i Bilans novčanih tokova, Izvještaj o poslovanju akcionarskog društva u 2015. godini i drugi izvještaji – objašnjavajući dokazni materijali, koji su uključeni u godišnje finansijske iskaze.

Za vrijeme revizije obavljeno je ispitivanje finansijskih izvještaja, koji su pokrivali sva područja koja se obuhvataju u izvještaju revizije u cilju da se utvrdi:

- da li su finansijski iskazi sačinjeni u skladu sa Zakonom, normativnim aktima ili Ugovorom o osnivanju Akcionarskog društva;
- da li su računovodstvene politike prihvatljive i da li su konzistentno primijenjene;
- da li podaci dati u finansijskim izvještajima odgovaraju podacima u knjigama i evidencijama;
- da li je imovina Društva pravilno evidentirana i iskazana u finansijskim izvještajima;
- da li su podaci u Bilansu uspjeha prikazani pravilno.

Sve informacije o finansijskim pozicijama obrađene su u Bilansu stanja, dok su informacije o rezultatu poslovanja date u Bilansu uspjeha.

Finansijski izvještaji, koji čine sastavni dio naše revizije sastavljeni su na osnovu fakturisane realizacije, dok su učinci transakcija ostalih događaja priznati u momentu nastanka, i urađeni su pod pretpostavkom neodređenog trajanja djelatnosti Društva i produženje poslovanja za doglednu budućnost, što znači da Društvo nema namjeru, niti potrebu da likvidira ili da značajnije smanji razmjer svog poslovanja, već naprotiv da proširi obim rada i djelatnosti.

Akcionarsko društvo za osiguranje "Grawe" Podgorica, poslovne knjige koje se sastoje od Dnevnika, Glavne knjige i pomoćnih knjiga, vodi po sistemu dvojnog knjigovodstva, sistemom za automatsku obradu podataka koji omogućava kontrolu ispravnosti knjiženja, čuvanja i korišćenja podataka, kao i uvid u hronologiju izvršenih knjiženja, kako u osnovnim, tako i pomoćnim poslovnim knjigama, kao i sagledavanje svih promjena na računima Glavne knjige.

Za vođenje poslovnih knjiga u periodu od 01.01. do 31.12.2015. godine odgovorno lice je Miloš Mitrović.

Izvještaj o obavljenoj ekonomsko – finansijskoj reviziji finansijskih iskaza – Godišnjeg računa navedenog akcionarskog društva temeljen je na osnovama važećih zakonskih propisa i Međunarodnih standarda revizije.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Materijalna imovina

Nekretnine i oprema iskazani su u bilansu stanja po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti.

Izdaci za servisiranje i razne popravke knjiže se kao trošak tekućeg ili investicionog održavanja, odnosno ne mogu se uključiti u vrijednost sredstva.

3.2. Amortizacija

Obračun amortizacije nekretnina i opreme vrši se od početka narednog mjeseca u odnosu na mjesec kada je stavljeno u upotrebu, a za obračun amortizacije primjenjuje se proporcionalni metod.

3.3. Depoziti kod kreditnih institucija

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju depozite kod banaka. Navedeni plasmani iskazuju se po nabavnoj vrijednosti.

3.4. Prenosne premije

Prenosne premije su obračunate na ukupnu premiju po pro-rata temporis metodu.

3.5. Rezervisane štete

Društvo vrši rezervisanje za prijavljene, a nelikvidirane štete na osnovu pojedinačne procjene iznosa štete, koje će Društvo morati da plati.

Društvo vrši rezervisanja za nastale neprijavljene štete na osnovu Pravilnika.

3.6. Finansijske obaveze

Kratkoročnim obavezama smatraju se obaveze koje dospjevaju u roku od godinu dana, od dana činidbe, odnosno od dana godišnjeg bilansa.

3.7. Prihodi

Prihodi se iskazuju po fakturisanjoj premiji na dan dospjeća premije a u zavisnosti od načina plaćanja i glavnog dospjeća premije, pri čemu se umanjuju se za prenosnu premiju.

3.8. Rashodi

Rashodi se obračunavaju po metodu uzročnosti prihoda i rashoda i predstavljaju realne troškove poslovanja u obračunskom periodu.

3.9. Porez na dobit

Konačni iznos obaveza po osnovu poreza na dobit utvrđuje se primjenom propisane poreske stope na poresku osnovicu utvrđenu u prijavi poreza na dobit.

Stopa poreza na dobit u 2015. godini je 9 %.

3.10. Prihodi osiguranja kao i rashodi strukturirani su i posebno kvantificirani u drugom poglavlju – Bilans uspjeha. Svi iznosi su kvantificirani i iskazani u Evrima.

3.11. Podaci o broju zaključenih ugovora o zastupanju / posredovanju i posrednicima u osiguranju

U periodu 01.01.do 31.12.2015. godine Društvo je zaključilo novih 1.033 ugovora osiguranja života (u 2014. godini 925), od kojih je 347 sa dodatnim osiguranjem od posljedica nesrećnog slučaja (u 2014. godini 321).

Ukupna osigurana suma nove produkcije osiguranja života iznosi 12.548.494 € (u 2014. godini 10.581.565 €).

Fakturisana je premija u 2015. godini u iznosu od 4.978.561,12 € (u 2014. godini 4.642.591,98 €), od čega je 4.361.387,18 € (u 2014. godini 4.027.232,12 €) fakturisana premija osiguranja života, i 617.173,94 € (u 2014. godini 615.359,86 €) fakturisana premija dodatnog osiguranja od posljedica nesrećnog slučaja za slučaj trajne invalidnosti i osiguranja života za slučaj smrti uslijed nezgode.

Riješeno je 524 naknada iz osiguranja života, odnosno 118 šteta iz osiguranja od posljedica nesrećnog slučaja, pri čemu je isplaćeno 1.147.990,79 €.

Portfelj Društva broji 11.656 ugovora o osiguranju života, i 16.638 sa dodatnim osiguranjem od posljedica nesrećnog slučaja.

U toku 2015. godine Društvo je aktivno saradivalo sa Društvima za posredovanje ili zastupanje u osiguranju, a na osnovu slijedećih Ugovora:

- Ugovor o posredovanju u osiguranju br. 2/2008 sa Društvom za zastupanje i posredovanje u osiguranju "WVPCG", d.o.o., Budva – dozvola za rad 41/08 od 21.02.2008. godine.
- Ugovor o zastupanju u osiguranju br. 01-480 od 10.09.2012. godine sa Društvom za zastupanje u osiguranju "SAFE LIFE ",d.o.o., Podgorica – dozvola za 03-441/5-12 od 30.08.2012. godine.

1) **BILANS STANJA**

Osnovica mjerenja i prikazivanja podataka za finansijske izvještaje bili su istorijski i tekući troškovi, uz primjenu koncepta očuvanja kapitala, kako finansijskog, tako i fizičkog, i propisane i prihvaćene računovodstvene politike. Prilikom vrednovanja sredstava prikazanih u Bilansu stanja primjenjena su četiri fundamentalna računovodstvena koncepta:

- koncept nastavka poslovanja
- koncept uzročnosti prihoda i rashoda
- koncept stabilnosti
- koncept opreznosti

U nastavku daje se sintetička struktura pozicija bilansa stanja kako slijedi:

	31.12.2015.g.	(EUR) 31.12.2014.g.
AKTIVA		
- Nematerijalna imovina	6.452,03	3.137,22
- Nekretnine, postrojenja i oprema za neposredno obavljanje osiguranja	824.594,08	862.452,09
- Dugoročna finansijska ulaganja	30.792.866,34	21.851.516,36
- Kratkoročna finansijska ulaganja	880.000,00	6.002.737,98
- Kratkoročna sredstva	830.216,70	508.693,40
- Udio reosiguravača u tehničkim rezervama	272.896,15	240.454,46
- Aktivna vremenska razgraničenja	1.054.444,76	1.832.235,57
Ukupno aktiva	<u>34.661.470,06</u>	<u>31.301.227,08</u>
PASIVA		
- Osnovni kapital	3.000.011,43	3.000.011,43
- Rezerve	8.035.254,59	7.662.350,77
- Rezervisanja	23.026.779,13	20.076.311,88
- Kratkoročne obaveze	554.882,30	521.343,42
- Pasivna vremenska razgraničenja	44.542,61	41.209,58
Ukupno pasiva:	<u>34.661.470,06</u>	<u>31.301.227,08</u>

AKTIVA

4. NEMATERIJALNA IMOVINA

Društvo je iskazalo nematerijalnu imovinu u iznosu od 6,452,03 € (31.12.2014. godine 3.137,22 €,) kako slijedi:

	Nabavna vrijednost	Ispravka vrijednosti	Sadašnja vrijednost
- Aplikativni softver za obračun zarada	1.904,00	952,00	952,00
- Softver za komunikaciju sa klijentima (VS JOB 18361)	419,00	178,08	240,92
- Mathcad – Locked licenz – za aktuara	1.386,00	554,40	831,60
- Licenca za bazu podataka i aplikativni server	4.541,04	113,53	4.427,51
Ukupno:	8.250,04	1.798,01	6.452,03

U 2015. godini nabavljene su licence za bazu podataka u vrednosti od 4.541,04 € i obračunata je amortizacija nematerijalne imovine u iznosu od 1.226,23 €.

5. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA ZA NEPOSREDNO OBAVLJANJE DJELATNOSTI

5.1. Stanja i promjene na nekretninama, postrojenjima, opremi i sitnom inventaru u toku 2015. godine:

	Građevinski objekti	Oprema	Sitan inventar	Oprema u pripremi	(EUR) Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST					
Stanje 31. decembra 2014. godine	800.000,00	140.223,64	4.445,04	0,00	944.668,68
Povećanje – nove nabavke	-	5.416,41	291,67	9.957,45	15.665,53
Smanjenje – prodaja, rashod	-	-	-927,26	-	-927,26
Ostalo	-	-3.568,82	-	-9.957,45	-13.526,28
Stanje 31. decembra 2015. godine	800.000,00	142.071,23	3.809,45	0,00	945.880,68
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI					
Stanje 31. decembra 2014. godine	23.333,33	54.438,22	4.445,04	-	82.216,59
Smanjenje – prodaja, otpis	-	-	-635,59	-	-635,59
Amortizacija za 2015. godinu	20.000,00	23.274,42	-	-	43.274,42
Ostalo	-	-3.568,82	-	-	-3.568,82
Stanje 31. decembra 2015. godine	43.333,33	74.143,82	3.809,45	-	121.286,60
NEAMORTIZOVANA VRIJEDNOST					
Stanje 31. decembra 2014. godine	776.666,67	85.785,42	0,00	0,00	862.452,09
Stanje 31. decembra 2015. godine	756.666,67	67.927,41	0,00	0,00	824.594,08

Predsjednik Odbora direktora je 04.12.2015. godine donio Odluku o popisu i obrazovanju komisija za popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2015. godine, br. 73/2015, od 04.12.2015. godine. Komisija za popis nematerijalnih ulaganja, osnovnih sredstava i dugoročnih finansijskih plasmana, (imenovana Rješenjem istoga dana), je izvršila popis, i sačinila Izvještaj o izvršenom popisu osnovnih sredstava i dugoročnih finansijskih plasmana, u kome je konstatovano da nema razlika između popisnog i knjigovodstvenog stanja.

Građevinski objekti

Društvo je na osnovu Odluke Odbora direktora br. 28/2013 od 10. juna 2013. godine kupilo poslovni prostor od doo "Zetagradska" Podgorica, ukupne površine 412 m², sa četiri garažna mjesta ukupne površine 46 m², po cijeni od 800.000 €.

Uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da su naprijed pomenuti poslovni prostor i garaže uknjiženi kao vlasništvo Društva kod Uprave za nekretnine Crne Gore, Područne jedinice Podgorica (data nam je na uvid kompletna dokumentacija uključujući i List nepokretnosti – Izvod 4993).

Ispravno je obračunata amortizacija pomenutog građevinskog objekta za 2015 godinu u iznosu od 20.000,00 €.

Oprema i sitan inventar

Društvo je u toku 2015. godine izvršilo nove nabavke opreme i sitnog inventara u visini od 5.708,08 € (2014. godine 31.091,60 €), kako slijedi:

	31.12.2015.g.	(EUR) 31.12.2014.g.
– Oprema	5.416,41	29.584,53
– Sitan inventar	291,67	1.507,07
Ukupno:	5.708,08	31.091,60

Na iskazanu opremu, obračunata je amortizacija po stopama utvrđenim u članu 30. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama (2009. godina). Za 2015 godinu ukupno je obračunata amortizacija opreme u iznosu od 23.274,77 €, dok je otpis sitnog inventara izvršen u vrijednosti od 291,67 €, koliko je bila i nabavna vrijednost sitnog inventara (otpis 100 %).

Uvidom u dokumentaciju i Izvještaj o popisu, primjenom revizijskih procedura, stekli smo uvjerenje da osnovna sredstva stvarno postoje, da su vlasništvo Društva, da su vrednovana u skladu sa važećim propisima i evidentirana u poslovnim knjigama, uz potpunu i vjerodostojnu dokumentaciju.

5.2. Amortizacija

Za obračun amortizacije primjenjuje se proporcionalni metod, po sljedećim stopama:

	<u>stopa u % godišnje</u>
– Građevinski objekti	2,50
– Putnička vozila	20,00
– Kancelarijski nameštaj	15,00
– Računarska oprema	30,00
– Ostala oprema	20,00
– Investicione nekretnine	2,50

6. DUGOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

Struktura dugoročnih finansijskih ulaganja na dan 31. decembra 2015. godine, daje se slijedećim prikazom:

	31.12.2015.g.	(EUR) 31.12.2014.g.
– Hartije od vrijednosti	30.202.038,47	20.475.565,29
– Dugoročni depoziti i druga dugoročna finansijska ulaganja	98.362,34	936.289,71
– Investicione nekretnine, postrojenja i oprema koji nisu namjenjeni za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja	55.323,80	57.173,07
– Druga dugoročna finansijska ulaganja	437.141,73	382.488,29
Ukupno:	30.792.866,34	21.851.516,36

6.1. Hartije od vrijednosti

Društvo je na dan bilansiranja 31.12.2015. godine iskazalo hartije od vrijednosti u iznosu od 30.202.038,47 €, kako slijedi:

	31.12.2015.g.	(EUR) 31.12.2014.g.
– Obveznice Republike Crne Gore - Montenegroberza	45.438,28	290.639,13
– Obveznice Republike Crne Gore koje su kod Security Finanz service GmbH-	29.372.551,19	19.626.127,66
– Obveznice drugih zemalja (Italija)	784.049,00	558.798,50
Ukupno:	30.202.038,47	20.475.565,29

Društvo je najvećim dijelom u periodu 2011. - 2015. godine dio svoga novčanog potencijala plasiralo u dugoročne hartije od vrijednosti, i to obveznice Republike Crne Gore. Obveznice su kupljene na tržištu hartija od vrijednosti, a preko ovlašćenih brokerskih kuća.

Uknjižba kupljenih hartija od vrijednosti vrši se u visini nabavne vrijednosti. Naknadno vrednovanje obveznica se vrši po tržišnoj vrijednosti istih na dan bilansiranja. Svođenje na tržišnu vrijednost se sprovodi, zavisno od toga da li je u pitanju povećanje ili smanjenje vrijednosti obveznica, knjiženjem u korist ili na teret revalorizacionih rezervi Društva.

- Obveznice Republike Crne Gore - Montenegroberza

Dio ulaganja u hartije od vrijednosti se odnosi na ulaganja u obveznice Republike Crne Gore koje kotiraju na Montenegroberzi.

Slijedećim pregledom dajemo stanja i promjene na ovim obveznicama u toku 2015. godine:

Stanja i promjene	(EUR) Vrijednost
– Stanje 01.01.2015. godine	290.639,13
– Nove nabavke	-
– Dospijeće u 2015. godini	-259.295,00
– Kamata za 2015. godinu	9.520,36
– Svođenje na tržišnu vrijednost u 2015. godini	4.573,79
Stanje na dan 31.12.2015. godine:	45.438,28

Obveznice dospijevaju u 2016. godini u iznosu od 16.855,12 € i u 2017. godini u iznosu od 28.583,16 €.

Vrijednost obveznica na dan 31.12.2015. godine je iskazana istinito i objektivno, u što smo se uvjerali uvidom u Stanje na računu na dan 31.12.2015. godine Društva dobijenim od Centralne Depozitarne Agencije a.d. Podgorica, i cijenama ovih obveznica na Montenegroberzi a.d. Podgorica, na dan 31.12.2015. godine.

Uknjižba kupljenih hartija od vrijednosti se vrši po nabavnoj vrijednosti dok se usklađivanje sa tržišnom vrednošću vrši kvartalno, po cijenama sa Montenegroberze.

- Obveznice Republike Crne Gore – EURO obveznice

Slijedećim pregledom dajemo stanja i promjene na EURO obveznicama Crne Gore u toku 2015. godine:

Stanja i promjene	Datum	Vrijednost na dan 31.12.2015.g.
- Početno stanje	01.01.2015.g.	19.626.127,66
- Kupovina obveznica	30.01.2015.g.	1.586.250,00
- Kupovina obveznica	10.02.2015.g.	1.269.000,00
- Naplata kupona	31.03.2015.g.	-234.841,67
- Prodaja obveznica	01.04.2015.g.	-1.608.320,64
- Kupovina obveznica	02.04.2015.g.	1.983.000,00
- Kamata (zarada)	02.04.2015.g.	72.344,47
- Kupovina obveznica	02.06.2015.g.	1.446.750,00
- Kupovina obveznica	29.07.2015.g.	661.171,80
- Kupovina obveznica	30.07.2015.g.	1.491.600,00
- Kupovina obveznica	28.10.2015.g.	736.250,00
- Kupovina obveznica	04.12.2015.g.	2.919.734,50
- Amortizacija u 2015.g.	31.12.2015.g.	-22.978,28
- Svođenje na tržišnu vrijednost u 2015.g	31.12.2015.g.	-553.536,65
Stanje na dan 31.12.2015. godine		29.372.551,19

Najveći dio obveznica se kupuje i prodaje na međunarodnom tržištu, preko Capital Bank-Grawe Gruppe AG.

Data nam je na uvid dokumentacija o kupovini EURO obveznica kao i Odluke po osnovu kojih su izvršene kupovine. Obveznice su sa kamatnom stopom u visini od 3,8750 i 5,375 %.

U 2015. godini je izvršena i prodaja ovih obveznica sa ISIN oznakom MEGB14KA1P46, nominalne vrijednosti 1.536.976,00 €. Obveznice su zajedno sa kamatom (6.390,72 €) prodate po cijeni od 104,710, odnosno u vrijednosti od 1.608.320,47 €. Prodane euroobveznice dospijevaju 03.03.2018. godine. Zarada po ovoj transakciji je 72.344,47 €.

Vrednovanje Euro obveznica izvršeno je po cijenama uzetim od sistema Bloomberg Finance L.p., na dan 31.12.2015. godine. Informacije o kretanju cijena obveznica, odnosno hartija od vrijednosti dobijaju se od Grawe Gruppe AG (matično društvo).

Razlika između kupovne vrijednosti uvećane za linearni prinos i tržišne vrijednosti knjižena je, shodno odredbama MRS 39, u korist revalorizacionih rezervi, odnosno, ostvaren je ukupan pozitivan efekat u 2015. godini u iznosu od 553.536,65 €.

- Obveznice stranih zemalja – EURO obveznice

Društvo u svom portfelju posjeduje državne obveznice Republike Italije, koje su svrstane u rang A, odnosno njegov ekvivalent, po opšte prihvaćenim kriterijumima međunarodno priznatih agencija za dodjelu rejtinga.

Pomenute obveznice čija je nominalna vrijednost 425.000,00 €, nabavljene su 13.09.2013. godine i sa rokom dospijeca 01.08.2034. godine, prodate su na osnovu Odluke o prodaji EURO obveznica IT0005083057 br. 2/2015 od 14.01.2015. godine. Ovom transakcijom je ostvarena dobit od prodaje u iznosu od 137.448,55 €.

Istoga dana je donijeta i Odluka o kupovini EURO obveznica IT0005083057, br. 3/2015. Nominalna vrijednost ovih obveznica je 700.000,00 €, kamatna stopa 3,25 %, a rok dospeljeća je 001.09.2046. godine. Obveznice su kupljene po cijeni od 99,707 € (kupovna vrijednost 697.949,00€) a kupljene su i kamate u iznosu od 8.986,88 €. Ugovorena kamata se isplaćuje godišnje.

Vrijednost ovih obveznica na dan 31.12.2015. godine je 784.049,00 € (700.000,00 x 112,007/100).

Uvidom u Izvještaje o cijenama ovih obveznica na dan 31.12.2015. godine, utvrđeno je da je Društvo pravilno utvrdilo i iskazalo vrijednost obveznica (tržišnu vrijednost) na pomenuti dan.

6.2. Dugoročni depoziti i druga dugoročna finansijska ulaganja

Društvo je iskazalo dugoročne depozite i dugoročna finansijska ulaganja u izosu od 98.362,34 €, kako slijedi:

	31.12.2015.g.	31.12.2014.g.
		(EUR)
- Oročena sredstva kod poslovnih banaka	-	880.000,00
- Ostali dugoročni finansijski plasmani	98.362,34	56.289,71
Ukupno:	98.362,34	936.289,71

Oročena sredstva kod poslovnih banaka u iznosu od 880.000,00 € su prenijeta na kratkoročna finansijska ulaganja, obzirom da im je rok oročenja u 2016. godini.

Ostali dugoročni finansijski plasmani

Pod ostalim dugoročnim plasmanima Društvo je iskazalo dva zajma koji su odobreni zaposlenim radnicima i to po Ugovoru o zajmu od 15.11.2013. godine u iznosu od 60.000,00 € i po Ugovoru o zajmu od 20.03.2015. godine od 47.000,00 €, sa kamatnim stopama od 8,00 i 6,25%.

	Iznos odobrenog zajma	Period otplate	Stanje na dan 31.12.2015.g.	Stanje na dan 31.12.2014.g.
- Zajam od 15.11.2013. g.	60.000,00 €	120 mjeseci	51.838,19 €	56.289,71 €
- Zajam od 20.03.2015. g.	47.000,00 €	240 mjeseci	46.524,15 €	0,00 €
Ukupno:			98.362,34 €	56.289,71 €

Zajmovi su u 2015. godini otplaćeni u iznosu od 11.483,84 € (glavnica i kamata). Ovi plasmani su uvećani za obračunatu kamatu u iznosu od 6.556,47 €. Kamata se obračunava dekurzivno, a kao sredstvo obezbjeđenja ovih potraživanja zajmoprimci upisuju hipoteku na nekretninama u korist zajmodavca u visini duga i kamata. Ovdje se radi o nekretninama zbog čijih nabavki su zajmovi i odobreni.

6.3. Investicione nekretnine i druge nekretnine, postrojenja i oprema, koji nisu namijenjeni za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja

Na ovom računu iskazane su vrijednosti građevinskih objekata koji su u vlasništvu Društva, a ne služe za neposredno obavljanje djelatnosti osiguranja, već se daju u zakup.

Vrijednost investicionih nekretnina iskazana je po neto vrijednosti, odnosno izvršeno je umanjenje osnovice za iznos obračunate amortizacije i iznosi 55.323,80 € (nabavna vrijednost 73.970,62 €, ispravka vrijednosti 18.646,82 €).

Amortizacija se obračunava po stopi od 2,5 %, proporcionalnim metodom.

Ovdje se radi o poslovnom prostoru u vlasništvu ovog Društva upisanog u listu nepokretnosti br. 1202, na kat. parceli br.1186/8-objekat 1 PD 63, a na osnovu Rješenja Vlade Republike Crne Gore – Uprave za nekretnine, Podgorica, br. 954-101-UP-782/2006.

U 2015. godini na ovom objektu nije bilo promjena, osim smanjenja vrijednosti po osnovu obračunate amortizacije u iznosu od 1.849,27 €.

6.4. Druga dugoročna finansijska ulaganja

Na ovom računu iskazane su odobreni predujmovi dati osiguranicima do visine 80,00 % otkupne vrijednosti polise. Sa stanjem na dan 31.12.2015. godine ova ulaganja su iskazana u visini od 437.141,73 € (31.12.2014. godine – 382.488,29 €).

Naime, na traženje ugovarača osiguranja života zaključenog za ceo život osiguranika, a na osnovu člana 1052. Zakona o obligacionim odnosima, može mu osiguravač unaprijed isplatiti dio osigurane svote do visine 80 % otkupne vrijednosti polise u momentu realizacije predujma, koji ugovarač osiguranja može kasnije vratiti.

Na primljeni iznos, ugovarač osiguranja dužan je platiti kamatu.

Ovo je takođe predviđeno i članom 7 – Predujam Opštih uslova osiguranja života za slučaj smrti i doživljenja s učešćem u dobiti LVK 99, po kojima je ugovaračima, koji su stekli uslove, odobrena isplata predujam po njihovim polisama životnog osiguranja.

Predujam predstavlja vrstu finansiranja ugovarača, bez prekida zaključenog osiguranja i ne predstavlja nikakvu alternativu ako ugovarač osiguranja nije više u mogućnosti da ispunjava obavezu plaćanja premije. Budući da prilikom isplate predujma Ugovor o osiguranju ostaje na snazi, ugovarač osiguranja i dalje je u obavezi da plaća premiju osiguranja, kao i pripadajuću kamatu na isplaćeni predujam.

Iznos predujma kamati se sa 8,00 % godišnje kamate, koje se obračunavaju unaprijed u obliku dodatne premije, te dospijeva zajedno sa premijom osiguranja prema ugovorenom načinu plaćanja.

7. KRATKOROČNA FINANSIJSKA ULAGANJA

Kratkoročna finansijska ulaganja Društvo je na dan bilansiranja 31.12.2015. godine iskazalo u iznosu od 880.000,00 €, (31.12.2014. godine 6.002.737,98 €), kako slijedi:

Dio raspoloživih sredstava Društvo je dugoročno oročilo kod slijedećih banaka:

B a n k a	Rok oročenja	Kamatna stopa (p/a)	(EUR)	
			31.12.2015.g.	31.12.2014.g.
– "Societe Generale Banka Montenegro" a.d. Podgorica	Mart 2016.	6,00%	180.000,00	-
– "Hipotekarna banka" a.d. Podgorica	Novembar 2016	5,00%	700.000,00	-
– "Podgorička banka Societe Generale Group" a.d.	Dospjelo 2015.	6,80 %	-	1.158.055,79
– "Podgorička banka Societe Generale Group" a.d.	Dospjelo u 2015.	6,80 %	-	1.200.000,00
– "ErsteBank" a.d., Podgorica	Dospjelo u 2015.	6,25 %	-	1.244.682,19
– "Societe Generale Banka Montenegro banka" a.d. Podgorica	Dospjelo u 2015.	6,00 %	-	650.000,00
– "Erste Bank" a.d. Podgorica	Dospjelo u 2015.	6,00 %	-	1.750.000,00
Ukupno:			880.000,00	6.002.737,98

Za dugoročne depozite iskazane na dan 31.12.2015. godine u iznosu od 880.000,00 € dati su nam na uvid Izvodi otvorenih stavki ovjereni od strane banaka, koji nedvosmisleno potvrđuju istinitost iskazanih stanja

8. KRATKOROČNA SREDSTVA

Ukupna kratkoročna sredstva uredno su popisana od strane Komisije za popis sredstava, potraživanja i obaveza, i usaglašena sa stanjem u knjigovodstvu na dan 31.12.2015. godine.

Kratkoročna sredstva Društva se sastoje od:

	31.12.2015.g.	(EUR) 31.12.2014.g.
8.1. Gotovinska sredstva	640.590,99	321.909,33
8.2. Kratkoročna potraživanja:		
8.2.1. Kratkoročna potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja-potraživanja za premiju Ispravka vrednosti potraživanja za premiju osiguranja	192.625,06	184.756,16
8.2.2. Druga kratkoročna potraživanja Ispravka vrednosti drugih kratk. potraživanja	-3.027,72	-3.383,82
	18.728,37	24.111,73
	-18.700,00	-18.700,00
Ukupno:	<u>830.216,70</u>	<u>508.693,40</u>

8.1. Gotovinska sredstva

Gotovinska sredstva na dan 31. decembra 2015. godine čine:

	31.12.2015.g.	(EUR) 31.12.2014.g.
- "NLB Montenegrobanka" a.d. Podgorica	206.048,87	49.811,22
- "Podgorička banka Societe Generale Group" a.d.	44.696,11	28.562,12
- "Crnogorska komercijalna banka" a.d. Podgorica	124.462,17	52.524,28
- "Hypo Alpe-Adria-Banka" a.d. Podgorica	67.647,17	99.496,42
- "ErsteBank" a.d., Podgorica	24.243,22	54.520,79
- "Hipotekarna banka" a.d., Podgorica	88.945,43	24.082,38
- "Crnogorska komercijalna banka" a.d. Podgorica	29.102,42	-
	<u>585.145,39</u>	<u>308.997,21</u>
- Izdvojena novčana sredstva	54.280,72	11.779,26
- Kreditne kartice	1.157,27	1.132,19
- Ostalo	7,61	0,67
Ukupno stanje 31.12.2015.godine	<u>640.590,99</u>	<u>321.909,33</u>

Društvo je sa stanjem na dan 31.12.2015. godine izvršilo popis gotovinskih sredstava pri čemu nisu utvrđene razlike između popisano i knjigovodstvenog stanja.

Sredstva se nalaze na računima poslovnih banaka kod kojih ovo Društvo ima otvorene poslovne račune, i na kojima se vrši redovna uplata premija osiguranja, odnosno isplate za poslovne svrhe.

Izdvojena novčana sredstva u iznosu od 54.280,72 € nalaze se na računu „Capital bank“ Graz i opredjeljena su za kupovinu hartija od vrijednosti.

8.2.1. Kratkoročna potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja

Evidentiranje potraživanja od kupaca izvršeno je na osnovu pravilno primjenjenih računovodstvenih politika Društva, a sve promjene u toku godine uredno su evidentirane na osnovu odgovarajuće dokumentacije.

Potraživanja za premiju osiguranja u visini od 189.597,34 € (31.12.2015. godine 181.372,34 €) iskazana su po osnovu dijela nenaplaćenih premija uglavnom iz decembra mjeseca 2015. godine (142.325,42 €). Ukoliko ne dođe do naplate istih, u roku od 90 dana, postupiće se kako je to regulisano članom 35. Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama ovog Društva (ispravka vrednosti).

Struktura potraživanja po osnovu premije po dospijeću, daje se u slijedećoj tabeli:

	(EUR)
	31.12.2015.g.
- Potraživanja za premiju do 30 dana	142.325,42
- Potraživanja za premiju od 30 do 60 dana	39.685,32
- Potraživanja za premiju od 60 do 90 dana	7.586,60
- Potraživanja za premiju od 90 do 180 dana	1.790,07
- Potraživanja za premiju od 180 do 365 dana	382,98
- Potraživanja za premiju preko 365	854,67
Ukupno:	192.625,06
- Ispravka vrijednosti za potraživanja preko 90 dana	-3.027,72
Neto potraživanja 31.12.2015. godine	189.597,34

U toku 2015. godine, uzimajući u obzir i početno stanje, naplaćena je premija u visini od 96,74 % $[(5.905.289,16 : 5.712.664,10) \times 100]$.

Ispravka vrijednosti potraživanja odnosi se na nenaplaćenu premiju od pojedinih ugovarača osiguranja preko 90 dana, jer je opštim uslovima predviđeno da se u slučaju neplaćanja premije u periodu preko 90 dana, ona automatski stornira.

Usaglašenost se postiže ažurnim plaćanjem uplate premije i redovnim opomenama u slučaju prekoračenja roka plaćanja, kao i činjenica da neblagovremena uplata po dostavljenim opomenama uslovljava prekid osiguranja.

Ispravka vrijednosti potraživanja iskazana u visini od 3.027,72 € odnosi se na potraživanja starija od 90 dana (31.12.2014. godine 3.383,82 €).

Uvidom u dokumentaciju, potraživanja na gornji iznos u cjelosti su usaglašena i popisana od strane Popisne komisije sa stanjem na dan 31.12.2015. godine.

8.2.2. Druga kratkoročna potraživanja

Druga kratkoročna potraživanja iskazana su kako se daje u sljedećoj tabeli:

	31.12.2015.g.	(EUR) 31.12.2014.g.
- Potraživanja za zakupninu	18.700,00	18.700,00
- Ispravka vrijednosti potraživanja za zakupninu	-18.700,00	-18.700,00
- Ostala kratkoročna potraživanja	28,37	5.411,73
Ukupno:	28,37	5.411,73

Potraživanje za zakupninu u iznosu od 18.700,00 € koje je iskazano prema "Vel inženjering" d.o.o. iz Podgorice, Društvo pokušava da naplati sudskim putem. Donijeta je Presuda u korist Društva od strane Osnovnog suda u Podgorici, koja je postala i izvršna 22.12.2010. godine, ali Društvo ne uspijeva da izvrši naplatu ovog potraživanja.

Ukoliko Društvo u 2016. godini ne uspije da naplati ni djelimično ovo potraživanje, naš je prijedlog da se ovo potraživanja i odgovarajuća ispravka isknjiže iz poslovnih knjiga Društva.

9. UDIO REOSIGURAVAČA U TEHNIČKIM REZERVAMA

Prenosna premija koja pripada reosiguravaču, iskazana je kako slijedi:

	31.12.2015.g.	31.12.2014.g.
– Udio reosiguravača u prenosnoj premiji osiguranja života	54.640,05	53.504,19
– Udio reosiguravača u prenosnoj premiji dopunskog osiguranja nezgode uz osiguranje života	75.168,59	74.916,22
– Udio reosiguravača za nastale prijavljene štete osiguranja života	40.785,77	25.672,91
– Udio reosiguravača za nastale prijavljene štete dopunskog osiguranja	42.803,93	47.269,17
– Udio reosiguravača za nastale neprijavljene štete dopunskog osiguranja	59.497,81	39.091,97
Ukupno:	272.896,15	240.454,46

Na osnovu ugovora o reosiguranju sa reosiguravačem Grazer Wechelseitige Versicherung AG iz Graca, Austrija, Društvo je imalo obavezu da obračuna udio u razgraničenoj premiji i nastalim prijavljenim i neprijavljenim štetama, koja se prenosi na reosiguravača.

Iznose prenosnih premija i nastalih šteta, koje se odnose na reosiguravača, potvrdio je ovlašćeni aktuar u mišljenju o finansijskim izvještajima i godišnjem izvještaju o poslovanju za 2015. godinu.

10. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Aktivna vremenska razgraničenja iskazana su u iznosu od 1.054.444,76 € (2014. godine – 1.832.235,57 €), a odnose se na mjesečno obračunatu kamatu na deponovana sredstva od strane banaka do kraja 2015. godine, i na kamate na obveznice, koje Društvo nije naplatilo. Na osnovu pismenog obračuna – izvještaja banaka, Društvo je vršilo knjiženje po ovim dokumentima na teret aktivnih vremenskih razgraničenja, a u korist prihoda od kamata.

Struktura aktivnih vremenskih razgraničenja daje se u sljedećoj tabeli:

	31.12.2015.g.	31.12.2014.g.
– AVR – razgraničene kamate po depozitima	108.250,06	1.226.357,64
– AVR – razgraničene kamate na obveznice	946.194,70	605.877,93
Ukupno:	1.054.444,76	1.832.235,57

Struktura razgraničenih kamata na depozite po bankama:

B a n k a	Rok oročenja	Kamatna stopa (p/a)	Iznos depozita 31.12.2015.	Razgraničene kamate 31.12.2015.
– "Hipotekarna banka" a.d., Podgorica	12.11.2016.	5,00 %	700.000,00	76.925,34
– "Podgorička banka Societe Generale Group" a.d.	25.03.2016.	6,00 %	180.000,00	31.324,72
Ukupno:			880.000,00	108.250,06

Struktura razgraničenih kamata na obveznice:

Evroobveznice	Rok dospeća	Kamatna stopa (p/a)	Kupovna vrednost obveznica 31.12.2015.	Razgraničene kamate 31.12.2015.
– Obveznice Republike Crne Gore	20.05.2019.	5,3750 %	19.939.682,97	648.502,71
– Obveznice Republike Crne Gore	18.03.2020.	3,8750 %	9.238.506,30	290.129,50
– Obveznice Republike Italije	01.09.2046.	3,2500 %	697.949,00	7.562,50
Ukupno:			29.876.138,27	946.194,71

PASIVA

11. OSNOVNI KAPITAL

Osnovni kapital Društva čini „Akcijски kapital“, koji je upisan i uplaćen u iznosu od 3.000.011,43 €. Kapital je registrovan kod Privrednog suda u Podgorici.

Zakonom o osiguranju („Sl.list RCG“ 78/06 ..... 40/11 i 45/12) uređeni su uslovi, kao i način obavljanja djelatnosti osiguranja. U skladu sa članom 201. Zakona Društvo je uskladilo svoje poslovanje, akte i organizaciju sa ovim Zakonom i obezbijedilo garantnu rezervu u visini novčanog dijela osnovnog kapitala propisanog članom 21. Zakona.

Visina akcijskog kapitala usklađena je sa članom 21. ovog Zakona i iznosi:

Minimalni iznos akcijskog kapitala	(EUR)
- čl.21 tačka 3) Zakona	3.000.000,00

Osnovni kapital podjeljen je na 75.777 akcija nominalne vrijednosti 39,59 € za jednu akciju. Vlasnik akcija je Grazer Wechelseitige Versicherung AG iz Graca, Austrija sa 100 % učešća.

Nominalna vrijednost osnivačkih akcija utvrđena je Ugovorom o osnivanju Društva. Akcije iz prethodnog stava su osnivačke akcije, obične, jedne klase, na ime i izdate su u nematerijalizovanom obliku.

Struktura kapitala u skladu sa članom 92., 92a, 92b i 92c Zakona:

(EUR)	
KAPITAL DRUŠTVA ZA 2015. GODINU (I-Ia+II-III):	9.263.381,90
I. Osnovni kapital (čl. 92a)	9.269.833,93
1) Akcijски kapital	3.000.011,43
2) Rezerve kapitala koje se ne odnose na obaveze iz osiguranja	0,00
3) rezerve iz dobiti	0,00
4) prenesena dobit iz prethodnih godina	6.269.822,50
Ia. Umanjenje osnovnog kapitala	6.452,03
1) otkupljenje sopstvene akcije	0,00
2) nematerijalna imovina	6.452,03
3) preneseni gubitak i gubitak tekuće godine	0,00
4) razlika nediskontovanih i diskontovanih tehničkih rezervi za rezervisane štete	0,00
II. Dopunski kapital (čl. 92b)	0,00
1) Akcijски kapital uplaćen na osnovu kumulativnih povlašćenih akcija;	0,00
2) Podređeni dužnički instrumenti (propisuje regulatorni organ)	0,00
3) Rezerve kapitala povezane sa kumulativnim povlašćenim akcijama	0,00
4) druge kategorije (samo uz saglasnost regulatornog organa)	0,00
a) razlika matematičke rezerve NETO i CILMER	
b) reval. rezer. imovine koje ne ulaze u sastav imovine za pokriće tehničkih rezervi	
III. Odbitne stavke pri obračunu kapitala - čl. 92c	0,00

Obzirom da je visina akcijskog kapitala veća od Zakonom predviđenog iznosa i da u osnovni kapital ulazi i cjelokupna neraspoređena dobit iz prethodnih godina, Društvo je obezbijedilo visok nivo kapitala, posmatrajući sa aspekta sigurnosti i stabilnosti poslovanja.

12. GARANTNI KAPITAL

U skladu sa članom 98a Zakona o osiguranju, uvedena je obaveza društva za osiguranje da Garantni kapital održava u visini akcijskog kapitala iz člana 21. Zakona.

Isto tako visina Garantnog kapitala ne smije biti manji od 1/3 margine solventnosti.

Pošto Društvo nema dopunski kapital, onda je Garantni kapital prema članu 98a Zakona jednak osnovnom kapitalu Društva i iznosi 9.263.381,90 € i veći je od margine solventnosti i akcijskog kapitala.

Deponovanje i ulaganje sredstava kapitala:

Oblici ulaganja i deponovanja		Iznos sredstava u Eurima	Učešće u ukupnom iznosu (%)
1.	Depoziti kod banaka	880.000,00	9,50
2.	Gotovina	277.590,90	3,00
3.	Nekretnine	55.323,80	0,60
4.	Pozajmnice	437.141,73	4,72
5.	Obveznice CG	6.591.210,34	71,15
5.	Obveznice EU	784.049,00	8,46
UKUPNO		9.025.315,77	97,43

Depoziti kod banaka-pojedinačna ulaganja:

Depoziti kod banaka		Iznos sredstava u Eurima
1.	Hipotekarna banka	700.000,00
2.	Podgorička banka	180.000,00
UKUPNO		880.000,00

Napomena: Stanje po bankama je usaglašeno.

Struktura i nivo rizičnosti deponovanja i ulaganja sredstava kapitala obezbjeđuju stabilnost poslovanja Društva i u skladu su sa Zakonom i Pravilnikom Agencije, kao i aktom Društva.

Društvo je deponovanje i ulaganje sredstava kapitala izvršilo u skladu sa čl. 93. Zakona o osiguranju ("Službeni list CG" br. 45/12) i važećim Pravilnikom Društva. Značajno iznad 1/3 kapitala (97,43%) je uloženo u oblike deponovanja i ulaganja propisanih članom 90. Zakona o osiguranju.

Društvo ispunjava uslove kapitalne adekvatnosti iz člana 98 i 98a Zakona o osiguranju.

13. REZERVE

Rezerve su iskazane kako slijedi

	(EUR)	
	2015.	2014.
13.1. Revalorizacione rezerve	306.920,27	907.528,27
13.2. Prenesena i neraspoređena dobit	7.728.334,32	6.754.822,50
Ukupno:	8.035.254,59	7.662.350,77

13.1. Revalorizacione rezerve

Revalorizacione rezerve iznose 306.920,27 € (2014. godine – 907.528,27 €). Društvo je u skladu sa MRS-39, efekte usklađivanja vrijednosti državnih obveznica i evroobveznica knjižilo u korist revalorizacionih rezervi, po strukturi kako se daje u slijedećoj tabeli:

	(EUR)
13.1.1. Revalorizacione rezerve za obveznice Republike Crne Gore	895,44
13.1.2. Revalorizacione rezerve za evroobveznice	306.024,83
Ukupno:	306.920,27

Šire obrazloženje usklađivanja ovih hartija od vrednosti dato je u napomeni 6.1. ovog izvještaja.

13.2. Prenesena i neraspoređena dobit

Neraspoređenu dobit možemo analizirati kako slijedi:

	2015.	2014.
– Neraspoređeni dobitak iz ranijih godina na dan 01.01.2015. godine	6.754.822,50	5.720.154,13
– Isplaćene dividende u toku 2015. godine	- 485.000,00	- 485.000,00
– Prenos u akcijski kapital po Odluci Skupštine	-	-
– Dobit u 2015. godini	1.458.511,82	1.519.668,37
Ukupno:	7.728.334,32	6.754.822,50

Skupština Društva na sjednici održanoj 25. marta 2015. godine, donijela je Odluku da se iz dijela neraspoređene dobiti iz prethodnih godina isplati dividenda akcionarima Grazer Wechelseitige Versicherung AG, Graz – Austrija, u iznosu od 485.000,00 € bruto.

Drugi vlasnici akcija nema.

MARGINA SOLVENTNOSTI

Garantni kapital društva za osiguranje uvijek mora biti veća od izračunate margine solventnosti.

U skladu sa odredbama Pravilnika o načinu obračuna margine solventnosti ("Sl. list RCG" br.14/13 od 15.03.2013. godine) i odredbama Zakona o osiguranju, obračunata margina solventnosti i to:

a) za osiguranje života

	(EUR)
– I metod	793.560,03
– II metod	164.986,44
Ukupno:	958.546,47

b) za dopunsko osiguranje nezgode

- najveći obračunat iznos 75.119,06 €

Ukupno posmatrano, margina solventnosti na nivou Društva, iznosi:

	(EUR)
– za osiguranje života	958.546,47
– za dopunsko osiguranje nezgode	75.119,06
Ukupno:	1.033.665,53

Utvrđena visina margine solventnosti Društva manja je od iznosa osnovnog kapitala i garantnog kapitala Društva propisanog članom 21 i 201a Zakona o osiguranju, te se za marginu solventnosti uzima iznos akcijskog kapitala.

14. REZERVISANJA

Iznos tehničkih rezervisanja predstavljaju zbir slijedećih iznosa izdvojenih rezervi:

	2015.	2014.
14.1. Bruto tehničke rezerve	675.553,28	676.797,22
14.2. Matematička rezerva i druga tehnička rezervisanja životnih osiguranja	22.351.225,85	19.399.514,66
14.3. Ostala rezervisanja	-	-
Ukupno:	23.026.779,13	20.076.311,88

14.1. Bruto tehničke rezerve

Bruto tehničke rezerve odnose se na prenosne premije i rezervisanja, kako slijedi:

	2015.	2014.
14.1.1. Bruto prenosne premije	208.024,93	208.359,99
14.1.2. Bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete	294.836,44	270.111,62
14.1.3. Bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete	172.691,91	198.326,01
Ukupno:	675.553,28	676.797,22

14.1.1. Bruto prenosne premije

Premija se obračunava i fakturiše na godišnjem nivou, a Društvo je obračunalo prenosnu premiju metodom "pro rata temporis", a u skladu sa Pravilnikom o formiranju i načinu obračunavanja i visini prenosnih premija, kako je to verifikovano i od strane ovlašćenog aktuara.

Ukupna prenosna premija na dan 31.12.2015. godine, a koja se iskazuje posebno za dopunsko osiguranje od posledica nesrećnog slučaja zaključeno uz osiguranje života iznosi 208.024,93 €.

Prenosna premija osiguranja života (1.431.652,84 €) uključena je u ukupni iznos matematičke rezerve, a u skladu sa članom 8. Pravilnika o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja prenosnih premija ("Sl. glasnik CG", br. 70/2008).

Branša	Vrsta osiguranja	Ukupna premija	Ukupna prenosna premija	Koeficijent razgraničenja premije za dopunsku nezgodu
91	Osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja	4.353.351,89	-	
95	Osiguranje života za slučaj smrti	8.035,29	-	
93	Dopunsko osiguranje nezgode	385.982,28	130.078,35	0,3370
7	Dopunsko osiguranje nezgode	231.191,66	77.946,58	0,3372
UKUPNO:		4.978.561,12	208.024,93	

Napomena: Ukupni koeficijent razgraničenja nije utvrđen iz razloga što je prenosna premija osiguranja života uključena u ukupni iznos matematičke rezerve, pa nema svrhe utvrđivati odnos premije i prenosne premije.

Iskazani iznos prenosne premije, potvrdio je i aktuar u svome Mišljenju o finansijskim izvještajima i Godišnjem izvještaju o poslovanju Društva za 2015. godinu.

14.1.2. Bruto rezervisanja za nastale, prijavljene štete

Rezervisane nastale, prijavljene štete na dan 31.12.2015. godine po vrstama poslova daju se u slijedećoj tabeli:

Šifra osigur.	Vrsta osiguranja	Broj šteta	Iznos rezervacije za nastale, prijavljene štete	Iznos troškova za rezervaciju	Ukupno rezervisane štete (EUR)
20 (91,92 i 95)	Osiguranje života	22	148.928,57	1.963,95	150.892,52
22 (93 i 07)	Dopunsko osiguranje uz osiguranje života	85	142.070,42	1.873,50	143.943,92
UKUPNO:		107	290.998,99	3.837,45	294.836,44

Društvo je izvršilo rezervaciju šteta u skladu sa Pravilnikom Društva (usvojen od strane Odbora Direktora od 04.12.2013. godine) i Pravilnikom o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja tehničkih rezervi za rezervisane štete, usvojenim na sjednici Agencije za nadzor osiguranja od 03.08.2011. godine, sa primenom od 01.10.2011. godine i Zakonom o osiguranju.

Kako se utvrđuje iz prednje tabele, prosječno rezervisana nastala prijavljena, a neriješena šteta (bez troškova rješavanja) na dan 31.12.2015. godine iznosi (290.998,99 : 107) 2.719,62 €, a posmatrano po vrstama osiguranja: u osiguranju života 6.769,48 €, a kod dopunske nezgode 1.671,42 €.

Prosječno rezervisana šteta je na višem nivou od prethodne godine za (2.719,62 : 2.063,35) 31,80 %.

Obračun je verifikovan od strane ovlašćenog aktuara.

Rezervisane štete u redovnom postupku i u sporu:

Vrsta osiguranja	Redovan postupak			U sporu		
	Broj	Iznos u Eurima	Prosek (2 : 1)	Broj	Iznos u Eurima	Prosek (5 : 4)
0	1	2	3	4	5	6
Osiguranje života	21	148.166	7.056	1	762	762
Osiguranje nezgode, dopunsko uz osiguranje života	79	121.843	1.542	6	20.228	3.371
UKUPNO	100	270.009	2.700	7	20.990	2.999

Od ukupnog broja rezervisanih nastalih prijavljenih, a neriješenih šteta u dopunskom osiguranju od posljedica nesrećnog slučaja ugovoreno uz osiguranje života, rezervisano je 85 šteta odnosno 79,44 % od ukupnog broja rezervisanih šteta, što je realno imajući u vidu prikupljanje raznovrsnije i obimnije dokumentacije za likvidaciju šteta u odnosu na osiguranje života.

U Izvještaju Ovlašćenog aktuara po finansijskim izvještajima za 2015. godinu, na stranama 28 do 35 dat je detaljan pregled nastalih, prijavljenih rezervisanih šteta po godinama nastanka i godinama prijave, kao i učešće rezervisanih šteta u tehničkoj premiji na dan 31.12.2015. godine, te se ovde posebno ne navode.

Po ocjeni Ovlašćenog aktuara, rezervacija je izvršena na dovoljnom nivou za izmirenje obaveza Društva po nastalim prijavljenim, a neriješenim štetama.

14.1.3. Bruto rezervisanja za nastale, neprijavljene štete

Rezervisane nastale, neprijavljene štete na dan 31.12.2015. godine po vrstama poslova daju se u sljedećoj tabeli:

Šifra osigur.	Vrsta osiguranja	Iznos rezervacije za nastale, prijavljene štete	Iznos troškova za rezervaciju	(EUR)
				Ukupno rezervisane štete
22 (93 i 07)	Dopunsko osiguranje uz osiguranje života	170.444,24	2.247,67	172.691,91
UKUPNO:				172.691,91

Rezervacija za nastale, neprijavljene, a neriješene štete utvrđuje se samo za dopunsko osiguranje od posljedica nesrećnog slučaja, ugovoreno uz osiguranje života i obračunata je primjenom metode lančanih ljestvica, odnosno Chain Ladder metode.

Rezervacija za nastale neprijavljene, a nerešene štete obuhvata i rezerve za nastale a nedovoljno rešene štete, odnosno štete koje bi mogle biti reaktivirane, kao i za štete u prenosu.

Obračun je potvrđen i verifikovan od strane Ovlašćenog aktuara.

14.2. Matematička rezerva i druga tehnička rezervisanja životnih osiguranja

Struktura rezervisanja za životno osiguranje na dan 31.12.2015. godine je sljedeća:

	(EUR)	
	2015.	2014.
14.2.1. Matematička rezerva osiguranja života	18.461.988,05	15.818.515,42
14.2.2. Prenosna premija osiguranja života	1.431.652,84	1.394.434,22
14.2.3. Rezerve za učešće u dobiti	2.067.973,12	1.564.499,11
14.2.4. Rezervisan udio u dobiti	389.611,84	622.065,91
Ukupno:	22.351.225,85	19.399.514,66

14.2.1. Obračun matematičke rezerve

Obračun matematičke rezerve izvršen je uz primjenu Pravilnika o bližim kriterijumima i načinu obračuna matematičke rezerve i posebne rezerve životnih osiguranja kod kojih osiguranik prima na sebe investicioni rizik (donet od strane Agencije za nadzor, a usvojen od strane Odbora direktora 28.01.2013. godine).

Obračun matematičke rezerve osiguranja života izvršen je primjenom aktuarskih načela i principa osiguranja života i to primjenom:

- a) bruto (Zillmer-ove) prospektivne metode za sva aktivna osiguranja života, sa stopom cilmemizacije od 3,5 %;
- b) neto - prospektivne metode za sva redukovana (kapitalizirana), odnosno za sva osiguranja kod kojih je prestala obaveza plaćanja premije (npr. osiguranja sa jednokratnom premijom);
- c) matematička rezerva se uvećava za dodatnu rezervu troškova;
- d) matematička rezerva se uvećava i za prenosnu premiju osiguranja života;
- e) rezerva dobiti obračunava se neto metodom i sam obračun definisan je u tehničkim osnovama životnog osiguranja Društva. Pojedinačna raspodela dobiti za buduće isplate osiguranicima vrši se prema učešću pojedinačne matematičke rezerve u ukupnoj.

Ukupno obračunata matematička rezerva osiguranja života na dan 31.12.2015. godine iznosi 19.893.640,89 € (čista matematička rezerva + rezerva za troškove upravljanja + prenosna premija), po sledećoj strukturi:

	(EUR) 2015.
- Matematička rezerva za aktivna i kapitalizovana osiguranja	18.392.847,28
- Rezerva za troškove upravljanja za aktivna i kapitalizovana osiguranja	69.140,77
- Prenosna premija osiguranja života	1.431.652,84
Ukupno:	19.893.640,89

U odnosu na matematičku rezervu iskazanu i obračunatu pod 31.12.2014. godine, utvrđena je razlika na teret rashoda kako slijedi:

O P I S	Stanje 31.12.2015.	Stanje 31.12.2014.	Prenos portfelja	Razlika – na teret rashoda (2-3-4)
1	2	3	4	5
Matematička rezerva	18.461.988,05	15.818.515,42	-44.742,00	2.598.730,63
UKUPNO:	18.461.988,05	15.818.515,42	-44.742,00	2.598.730,63

Rashod po osnovu razlike matematičke rezerve u odnosu na prethodnu godinu, umanjen je po osnovu prijenosa portfelja. Knjiženje je sprovedeno na osnovu Knjižnih odobrenja, kako slijedi:

	Mat.rezerva
- Knjižno odobrenje MNE 1/2015.	21.295,00
- Knjižno odobrenje MNE 2/2015	11.933,00
- Knjižno odobrenje MNE 3/2015	11.514,00
Ukupno:	44.742,00

14.2.2. Prenosna premija

Prenosna premija osiguranja života u iznosu od 1.431.652,84 € uključena je u ukupni iznos matematičke rezerve u skladu sa čl. 8. Pravilnika o bližim kriterijumima i načinu obračunavanja prenosnih premija („Sl. list RCG“, br. 70/08), ali je posebno analitički prikazana u knjigovodstvu Društva.

	(EUR) 2015.
- Prenosna premija osiguranja života (branša 91)	1.430.167,32
- Prenosna premija osiguranja života (branša 93)	1.485,52
Ukupno:	1.431.652,84

U odnosu na prenosnu premiju osiguranja života, iskazanu i obračunatu pod 31.12.2014. godine, utvrđena je razlika, kako slijedi:

O P I S	Stanje 31.12.2015.	Stanje 31.12.2014.	Razlika – na teret rashoda (2-3)
1	2	3	6
Prenosna premija osiguranja života	1.431.652,84	1.394.434,22	37.218,62
UKUPNO:	1.431.652,84	1.394.434,22	37.218,62

14.2.3. Rezerve za učešće u dobiti

Rezervisano učešće u dobiti podrazumijeva rezervu za dobit koja se pripisuje pojedinim polisama u skladu sa poslovnim planovima pojedinih tarifa osiguranja života. Poslovnom politikom Društvo određuje krajem jedne poslovne godine visinu dobiti za najmanje dvije naredne poslovne godine i na taj način Društvo se obavezuje da će u svom bilansu iskazivati tu rezervu bez obzira na rezultate poslovanja i time daje dodatnu sigurnost osiguranicima.

(EUR)

Branša	Aktivna osiguranja	Kapitalizovana osiguranja	Iznos
1	2	3	4
91	1.741.792,76	326.180,36	2.067.973,12

U odnosu na rezerve za učešće u dobiti, iskazane i obračunate pod 31.12.2014. godine, utvrđena je razlika na teret rashoda, kako slijedi:

(EUR)

OPIS	Stanje 31.12.2015.	Stanje 31.12.2014.	Prenos portfelja	Razlika na teret rashoda (2-3-4)
1	2	3	4	5
Rezerva za učešće u dobiti	2.067.973,12	1.564.499,11	-4.878,53	498.595,48
UKUPNO:	2.067.973,12	1.564.499,11	-4.878,53	498.595,48

Rashod po osnovu razlike rezervi za učešće u dobiti u odnosu na prethodnu godinu, umanjen je po osnovu prijenosa portfelja. Knjiženje je sprovedeno na osnovu Knjižnih odobrenja, kako slijedi:

	Rezerve za učešće u dobiti
– Knjižno odobrenje MNE 1/2015	2.566,93
– Knjižno odobrenje MNE 2/2015	785,32
– Knjižno odobrenje MNE 3/2015	1.526,28
Ukupno:	4.878,53

14.2.4. Rezervisani udio u dobiti

Rezervisani udio u dobiti u iznosu od 389.611,84 € (2014. godine – 622.065,91 €) obračunava se kao rezerva za dobit koja će biti pripisana pojedinim polisama u toku 2016. godine.

(EUR)

Branša	Aktivna osiguranja	Kapitalizovana osiguranja	Iznos
1	2	3	4
91	353.480,66	36.131,18	389.611,84

U odnosu na rezervisani udeo u dobiti, iskazan i obračunat pod 31.12.2014. godine, utvrđena je razlika na teret rashoda, kako slijedi:

(EUR)

OPIS	Stanje 31.12.2015.	Stanje 31.12.2014.	Razlika – storno rashoda (2 - 3)
1	2	3	6
Rezervisani udeo u dobiti	389.611,84	622.065,91	232.454,07
UKUPNO:	389.611,84	622.065,91	232.454,07

Obračun je provjeren i potvrđen od strane ovlaštenog aktuara, i usaglašen sa finansijskim izvještajima.

14.3. Ostala rezervisanja – rezervisanja za penzije, jubilarne nagrade i otpremnine

Izvršni Direktor donio je Odluku br. 6/2016 od 02. februara 2016. godine da neće vršiti ova rezervisanja obzirom da su ta sredstva materijalno beznačajna.

15. KRATKOROČNE OBAVEZE

Kratkoročne obaveze su iskazane kao:

	(EUR)	
	2015.	2014.
15.1. Kratkoročne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja	287.760,96	259.440,15
15.2. Kratkoročne obaveze za premije iz saosiguranja i reosiguranja	81.608,61	78.649,71
15.3. Kratkoročne obaveze prema zaposlenima	17.897,19	18.066,73
15.4. Druge kratkoročne obaveze i izvedeni finansijski instrumenti	167.615,54	165.186,83
Ukupno:	554.882,30	521.343,42

15.1. Kratkoročne obaveze iz neposrednih poslova osiguranja

Ove obaveze čine:

	(EUR)	
	2015.	2014.
15.1.1. Obaveze za proviziju agencijama	28.431,75	38.682,83
15.1.2. Priljeni avansi po osnovu premija	259.329,21	220.757,32
Ukupno:	287.760,96	259.440,15

15.1.1. Obaveze za proviziju agencijama

Obaveze za proviziju zastupnicima iskazane su prema agencijama registrovanim za obavljanje poslova zastupanja i posredovanja u osiguranju u iznosu od 28.431,75 € (2014. godine – 38.682,83 €).

U toku 2015. godine poslove zastupanja i posredovanja u osiguranju obavljale su dve Agencije (jedna ima 2 organizaciona dela), a neizmirene obaveze na dan 31.12.2015. godine iznose:

	(EUR)
– "WVPCG" d.o.o., Budva	5.369,37
– "WVPCG", Budva (poseban org.dio)	3.000,94
– "SAFE LIFE", d.o.o., Podgorica	20.061,44
Ukupno:	28.431,75

Društva za zastupanje i posredovanje u osiguranju su dužna da dostavljaju mjesečne obračune za obavljeni posao, a Društvo je u obavezi da obračuna naknadu (proviziju) i istu uplati pomenutim subjektima na njihov račun.

Prava i obaveze između Društva i pravnih lica sa prethodnog pregleda su regulisane zaključenim ugovorima, dok su visina i način isplate regulisani Aneksima na te ugovore. Društvo za zastupanje "SAFE LIFE", d.o.o., Podgorica, "WVPCG" d.o.o., Budva i "WVPCG" (kao poseban organizacioni dio) imaju odgovarajuće dozvole nadležnih organa za rad na poslovima zastupanja i posredovanja u osiguranju.

Uvidom u dokumentaciju, obaveze se evidentiraju na osnovu verodostojne dokumentacije i uredno izmiruju. Procenat izmirenja na dan 31.12.2015. godine, zajedno sa prenetim početnim stanjem, iznosi (370.282,51 : 398.714,26) 92,87.

15.1.2. Primljeni avansi po osnovu premija

Na ovom računu iskazane su uplate koje stižu na osnovu ponude osiguranja, u iznosu od 259.329,21 € (2014 godine –220.757, 32 €), odnosno stoje na ovom računu u periodu od uplate do izdavanja polise osiguranja. Naime, data nam je na uvid lista iz AOP sistema, gde je sačinjen pregled ukupno fakturisane premije, a razliku preko iste, čine uplate, koje se prenose na obaveze do momenta izdavanja polise osiguranja.

15.2. Kratkoročne obaveze za premije iz saosiguranja i reosiguranja

Kratkoročne obaveze za premije iz saosiguranja i reosiguranja čine:

	2015.	2014.
15.2.1. Obaveze prema reosiguravaču za premije reosiguranja	74.275,68	67.174,80
15.2.2. Obaveze za depozite primljene od reosiguravaču	7.332,93	11.474,91
Ukupno:	81.608,61	78.649,71

Poslove reosiguranja za ovo Društvo vrši isključivo Grazer Wechelseitige Versicherung a.g., Graz počev od 1. jula 2008. godine, zajedno sa pripadajućim Aneksima zaključno sa 2015. godinom.

Društvo je u svojim poslovnim knjigama iskazalo obračune reosiguranja, koji se za osiguranje kvota ispostavljaju polugodišnje, dok se konačni obračuni dostavljaju krajem godine.

15.3. Kratkoročne obaveze prema zaposlenima

Kratkoročne obaveze prema zaposlenima u iznosu od 17.897,19 € (2014. godine – 18.066,73 €) odnose se na neisplaćene neto zarade zaposlenih sa pripadajućim doprinosima i porezima na zarade za decembar 2015. godine. Ove obaveze za plate zaposlenima su isplaćene u januaru 2016. godine.

15.4. Druge kratkoročne obaveze i izvedeni finansijski instrumenti

Ove obaveze iskazane su kako slijedi:

	2015.	2014.
15.4.1. Kratkoročne obaveze za porez iz dobitka	142.702,03	147.869,08
15.4.2. Kratkoročne obaveze prema dobavljačima	21.846,55	15.374,88
15.4.3. Obaveze na ime poreza na dodatnu vrijednost	1.063,25	-
15.4.4. Ostale kratkoročne obaveze	2.003,71	1.942,87
Ukupno:	167.615,54	165.186,83

Društvo je na osnovu imenovane Komisije izvršilo popis svih obaveza, po kojem nisu utvrđene razlike između stvarnog stanja i stanja prikazanog u poslovnim knjigama.

15.4.1. Obaveze za porez iz dobitka

Obrazloženje za obaveze po osnovu poreza na dobit dato je pod tačkom 27. Izveštajnog redosleda, pa se ovde posebno ne navodi.

15.4.2. Obaveze prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima date su u slijedećoj tabeli:

	(EUR)
	2015.
– Obavaze prema dobavljačima u zemlji	16.250,48
– Obaveze prema povezanim licima	5.596,07
Ukupno:	21.846,55

Obaveze prema dobavljačima odnose se na obaveze iz decembra 2015. godine, koje su izmirene u januaru 2016. godine. Najveća obaveza iskazana je prema pravnom licu "Komo", d.o.o., (10.796,15 €), a po osnovu nabavke novogodišnjeg reklamnog materijala. Uvidom u dokumentaciju, obaveza je izmirena do dana vršenja revizije.

Specifikacija obaveza prema povezanim pravnim licima:

	(EUR) 2015.
– Obavaze prema Matičnom pravnom licu- po osnovu održavanja licenci i programa (Microsoft, Symantec i Baramundi)	3.019,58
– Obavaze prema Matičnom pravnom licu- po osnovu pomoći pri izradi Izveštaja	1.573,70
– Obavaze prema Matičnom pravnom licu- po osnovu troškova seminara	1.002,79
Ukupno:	5.596,07

Obaveze prema Matičnom licu su iskazane na osnovu Ugovora o poslovnoj saradnji, zaključenog 01.01.2008. godine, kojim se Grazer Wechelseitige Versicherung, kao davalac podrške obavezalo da će Društvu pružati usluge IT-djelatnosti, usluge savetovanja i podrške u oblasti tehnike osiguranja i usluge savetovanja, kao i na osnovu Ugovora o korišćenju licence iz 2007. godine i Dodatka Ugovora o korišćenju licence od 28.01.2012. godine, kojima se Grawe Wechelseitige Versicherung, kao vlasnik licence, obavezao da isporučuje softverske licence koje je stekao, a za dobijene licence Društvo vrši godišnje plaćanje u roku od tri mjeseca nakon ispostavljanja računa od strane Matičnog društva.

16. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

	2015.	(EUR) 2014.
– Razgraničeni troškovi revizorskih i aktuarskih usluga	12.585,57	13.418,57
– Obračunati a nefakturisani troškovi provizije Agencijama koje zastupaju Društvo	20.735,49	18.035,47
– Ostala pasivna vremenska razgraničenja	11.221,55	9.755,54
Ukupno:	44.542,61	41.209,58

Troškovi usluga eksternog revizora i aktuara se odnose na usluge izrade revizorskog i aktuarskog izveštaja za poslovanje Društva u 2015. godini, po kom osnovu su i razgraničeni.

Obračunati a nefakturisani troškovi provizije u iznosu od 20.735,49 €, iskazani su po osnovu prijavljenih osiguranja, za koje još uvek nije plaćena premija osiguranja, a po vrstama osiguranja. Lista ovih troškova se generiše direktno iz informacionog sistema.

Ostala pasivna vremenska razgraničenja u visini od 11.221,55 € iskazana su po osnovu razgraničenih kamata po odobrenim predujmovima.

**TEHNIČKE REZERVE, DEPONOVANJE I ULAGANJE SREDSTAVA
TEHNIČKIH REZERVU**

Tehničke rezerve Društva u skladu sa članom 83. Zakona o osiguranju, a sa stanjem na dan 31.12.2015. godine formirane su u visini od 23.026.779,13 € (2014. godine 20.076.311,88 €), a čine ih:

	U samopridržaju	Udeo reosiguravača	(EUR) UKUPNO
1. Prenosna premija dopunskog osiguranja nezgode uz osiguranje života	132.856,34	75.168,59	208.024,93
2. Rezervisane štete	324.440,85	143.087,51	467.528,36
3. Matematička rezerva (sa uključenom PP za osiguranje života)	19.839.000,84	54.640,05	19.893.640,89
4. Rezerva za učešće u dobiti	2.067.973,12		2.067.973,12
5. Rezervisanja pripadajuće dobiti	389.611,84		389.611,84
Ukupno:	22.753.882,99	272.896,15	23.026.779,13

U odnosu na prethodnu godinu, formirane tehničke rezerve veće su za (23.026.779,713 : 20.076.311,88) 14,70 %.

Shodno članu 90. Zakonu o osiguranju i Pravilnikom o ograničenjima deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi i sredstava garantne rezerve društava za osiguranje, tehničke rezerve Društva nalaze se u slijedećim plasmanima:

Vrsta plasmana	Iznos	Ograničenje	% učešće u teh. rezerv. u samopridržaju
- Hartije od vrednosti izdate od strane Crne Gore- obveznice	22.826.779,13	bez ograničenja (član 5 Pravilnika)	99,13 %
- Gotovina (na računima kod banaka u Crnoj Gori)	200.000,00	do 3% tehničkih rezervi (član 3 Pravilnika)	0,87 %
Ukupno ulaganja tehničkih rezervi	23.026.779,13		100,00 %
Formirane tehničke rezerve	23.026.779,13		100,00 %

Društvo je obezbjedilo da iznos deponovanja i ulaganja na dan 31.12.2015. godine, bude jednak tehničkim rezervama.

Pri ulaganju sredstava tehničkih rezervi vodilo se računa o ročnoj usklađenosti deponovanih i uloženi sredstava i obaveza Društva.

Pri ulaganju i deponovanju sredstava vodilo se računa o isplativosti, odnosno tržišnosti deponovanja i ulaganja kojima se neće ugroziti njihova realna vrijednost i drugim mjerama da bi se obezbjedila sigurnost deponovanja u skladu sa pravilima kontrole i upravljanja rizicima.

2) **BILANS USPJEHA**

Prihodi i rashodi ostvareni iz redovnih poslovnih aktivnosti u posmatranom periodu iskazani su po bilansnim pozicijama u skladu sa važećim propisima koji omogućavaju utvrđivanje finansijskog rezultata perioda. Podaci iskazani u podbilansima Bilansa uspjeha su osnova za donošenje odgovarajućih poslovnih odluka koje su od uticaja na unapređenje poslovanja, upravljanje kapitalom i preduzimanje odgovarajućih mjera u cilju ostvarivanja većeg finansijskog rezultata.

Daje se sintetička struktura pozicija bilansa uspjeha, kako slijedi:

	2015.	(EUR) 2014.
POSLOVNI PRIHODI		
Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja	4.697.899,72	4.351.238,61
Neto prihod od ostalih usluga	20.026,51	31.360,75
Ukupno poslovni prihodi	4.717.926,23	4.382.599,36
POSLOVNI RASHODI		
Rashodi od naknada šteta	1.070.315,22	941.883,54
Rashodi za promjene neto tehničkih rezervisanja	2.902.090,66	2.925.265,52
Ostali troškovi, doprinosi i rezervisanja	50.639,02	51.270,62
Ukupno poslovni rashodi	4.023.044,90	3.918.419,68
DOBITAK/GUBITAK – BRUTO POSLOVNI REZULTAT	694.881,13	464.179,68
TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA		
Troškovi sticanja osiguranja	362.731,45	316.657,35
Amortizacija	44.500,65	39.054,99
Troškovi rada	253.922,94	270.031,37
Materijalni troškovi	23.399,44	26.367,54
Ostali troškovi usluga	229.435,81	242.029,59
Drugi troškovi	13.346,43	3.885,62
Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	-111.641,66	-110.909,35
Ukupno	815.695,06	787.117,11
DOBITAK/GUBITAK – NETO POSLOVNI REZULTAT	-120.813,73	-322.937,43
FINANSIJSKI REZULTAT OD ULAGANJA		
Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih i matematičke rezerve	1.004.992,44	1.491.497,39
Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih i matematičke rezerve	-37.004,46	-13.330,37
Neto finansijski rezultat od ulaganja sredstava tehničkih rezervi	967.987,98	1.478.167,02
Prihodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	756.483,19	514.652,86
Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	-2.443,59	-2.345,00
Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	754.039,60	512.307,86
DOBITAK/GUBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA	1.601.213,85	1.667.537,45
POREZ NA DOBIT	-142.702,03	-147.869,08
NETO DOBIT ZA POSLOVNU GODINU	1.458.511,82	1.519.668,37

17. PRIHODI OD PREMIJE OSIGURANJA I SAOSIGURANJA

Prihodi od premije osiguranja i saosiguranja, iskazani su kako slijedi:

	2015.	2014.
17.1. Obračunate bruto premije osiguranja	4.978.561,12	4.642.591,98
17.2. Smanjenje za udio reosiguranja u premijama osiguranja i za udele retrocesionara u premijama osiguranja	-282.384,29	-289.997,64
17.3. Promjene bruto prenosnih premija	334,66	-1.727,15
17.4. Promjene prenosnih premija za reosiguravajući dio	1.388,23	371,42
Ukupno:	4.697.899,72	4.351.238,61

17.1. Obračunata bruto premija osiguranja sastoji se od:

	2015.	2014.
- Osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja.	4.361.387,18	4.027.232,12
- Dopunsko osiguranje za nezgode	617.173,94	615.359,86
Ukupno:	4.978.561,12	4.642.591,98

Raspodjela bruto premije osiguranja za 2015. godinu:

Vrsta osiguranja	Bruto premija	Tehnička premija		Doprinos za preventivu		Režijski dodatak	
		Eura	%	Eura	%	Eura	%
Osiguranje života	4.361.387,18	3.378.569,02	77,47	-	-	982.818,16	22,53
Dodatno osiguranje	617.173,94	451.999,72	73,24	-	-	165.174,22	26,76
UKUPNO	4.978.561,12	3.830.568,74	76,94	-	-	1.147.992,38	23,06

Raspodjela premije i troškovi sprovođenja osiguranja usklađeni su sa važećim Pravilnikom Društva i u skladu su sa strukom osiguranja i Zakonom o osiguranju.

Raspodjela bruto premije je izvršena u skladu sa Pravilnikom o maksimalnim stopama režijskog dodatka Društva koji je na snazi od 27.09.2004. godine.

Raspoređivanje premije osiguranja života regulisano je tehničkim poslovnim planom za životno osiguranje.

Pravilnikom je predviđeno da će deo premije za režijski dodatak osiguranja života u prvoj godini trajanja osiguranja iznositi 80 % od prve godišnje premije. U skladu sa tehničkim planom osiguranja života navedeni procenat će se smanjivati u narednim godinama trajanja osiguranja, kako to predviđa tzv. Zillmer-ova metoda.

Zillmer-ova metoda aktuarskih obračuna uzima u obzir stvarne troškove akvizicije koji su u početnim godinama viši u odnosu na kasnije godine trajanja osiguranja. Drugim riječima, kod ugovora o osiguranju života koji su po svojoj prirodi uvek dugoročni, akvizicioni troškovi (početni troškovi) se isplaćuju na početku osiguranja (npr. prve, druge, najviše tri godine) tako da ih u kasnijim godinama uopšte nema. Dakle ukupni troškovi se moraju posmatrati tokom cjelokupnog trajanja osiguranja, a ne samo u prvoj godini. Utvrđena raspodjela od 80 % u prvoj godini osiguranja je opravdana pošto će se ona u kasnijim godinama značajno smanjiti samo na iznos administrativnih troškova.

Kod dopunskog osiguranja nezgode za trajni invaliditet (samo branša 07) visina režijskog dodatka je određena na sledeći način: na jedinicu tehničke premije dodaje se 0,65.

- 17.2. Smanjenje za udio reosiguravača u premiji osiguranja utvrđeno je u iznosu od 282.384,29 € po slijedećoj strukturi, i to:

	(EUR)
	<u>2015.</u>
– Smanjenje za udjele učešća reosiguravača u premiji osiguranja života	113.830,47
– Smanjenje za udjele reosiguravača u premiji osiguranja za dopunska osiguranja života	168.553,82
Ukupno:	<u>282.384,29</u>

18. NETO PRIHOD OD OSTALIH USLUGA

Neto prihod od ostalih usluga iskazan je kako slijedi:

	(EUR)	2015.	2014.
– Prihodi od obrade ugovora za obavljanje drugih poslova osiguranja		8.496,00	9.054,00
– Prihodi od opomena		7.239,70	7.971,11
– Ostali poslovni prihodi		906,99	1.287,35
– Prihodi od usklađivanja potraživanja od premije		3.383,82	13.048,29
Ukupno:		<u>20.026,51</u>	<u>31.360,75</u>

Prihod od obrade ugovora za obavljanje drugih poslova iznosi po polisi iznosi 6,00 Eura po jednoj zaključenoj polisi (uključujući i izmene po istoj). Prihod se obračunava automatski prilikom fakturisanja premije.

Prihod od opomena iskazuje se na ime opomena koje se šalju 20.-og narednog meseca, posle obaveštenja o dopspeću premije.

Prihod od usklađivanja potraživanja od premije iskazan je u visini od 3.383,82 €, a odnosi se na prethodno (kraj 2014. godine) ispravljenu i pod 01.01.2015. godine vraćenu ispravljenu premiju.

19. RASHODI OD NAKNADA ŠTETA

Rashodi od naknada šteta u 1.070.315,22 € odnose se na:

	(EUR)	2015.	2014.
19.1. Obračunate bruto štete odnosno naknade iz osiguranja		1.147.990,79	947.502,83
19.2. Umanjenje za udjele saosigurača, reosiguravača i retrocesionara u štetama		-45.712,83	-52.419,20
19.3. Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete		24.724,82	-19.920,59
19.4. Promjene rezervisanja za nastale prijavljene štete za saosiguravajući reosiguravajući dio		-10.647,62	8.043,57
19.5. Promjena bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete		-25.634,10	68.019,45
19.6. Umanjenje za udjele saosiguravača, reosiguravača i retrocesionara u rezervisanj. za nastale neprijav. štete		-20.405,84	-9.342,52
Ukupno:		<u>1.070.315,22</u>	<u>941.883,54</u>

- 19.1. Obračunate bruto štete odnosno naknade iz osiguranja iskazane u iznosu od 1.147.990,79 € su ostvarene po slijedećim osnovama:

	(EUR)
	<u>2015.</u>
– Osiguranje života	1.043.678,45
– Osiguranje nezgode, dopunsko osiguranje života	104.312,34
Ukupno:	<u>1.147.990,79</u>

Ukupan iznos rešenih odnosno isplaćenih šteta u poslovnoj 2015. godini je 1.147.990,79 €, što znači da su sve likvidirane štete i isplaćene.

Društvo je sve štete rešavalo i isplaćivalo u zakonski propisanom roku od 14 dana.

Društvo nije imalo ni jednu rentnu štetu.

Odnos likvidiranih šteta prema tehničkoj premiji je povoljan i izražen u procentu iznosi (1.147.990,79 : 3.830.568,74) 29,97 %.

Društvo je u poslovnoj 2015. godini obrađivalo ukupno 749 šteta, od čaga prenetih-rezervisanih na dan 31.12.2014. godine (prethodne godine) - 129 šteta i 620 prijavljenih tokom godine. Od ovog broja odbijena su 56 neosnovana zahteva (8,77 % ukupno obrađivanih šteta) i rešeno, odnosno isplaćeno 586 šteta, dok je rezervisano 107 šteta.

Pregled ukupno obrađivanih šteta, rješanih (likvidiranih) šteta u periodu 01.01. do 31.12.2015. godine:

Vrsta osiguranja	Rezervisane štete na dan 31.12.2014. godine		Broj prijavljenih šteta u tekućem obračunskom periodu	Broj obrađivanih šteta u tekućem obračunskom periodu (1+3)	Broj odbijenih šteta u tekućem obračunskom periodu	Ukupno rešene štete bez odbijenih	
	Broj	Iznos				Broj	Iznos
0	1	2	3	4	5	6	7
Osiguranje života	14	108.608,91	532	546	3	521	1.043.678,45
Osiguranje nezgode, dopunsko uz osiguranje života	115	157.563,88	88	203	53	65	104.312,34
UKUPNO	129	266.172,79	620	749	56	586	1.147.990,79

Stepen ažurnosti rešavanja i isplate šteta na dan 31.12.2015. godine:

Vrsta osiguranja	Broj obrađivanih šteta u tekućem obračunskom periodu	Broj odbijenih šteta u tekućem obračunskom periodu	Broj konačno rešenih šteta u tekućem obračunskom periodu bez odbijenih	Iznos rešenih šteta u tekućem obračunskom periodu	Broj isplaćenih šteta od šteta rešenih u tekućem obračunskom periodu	Iznos isplaćenih šteta od šteta rešenih u tekućem obračunskom periodu	Ažurnost u rešavanju šteta (2+3)/1 (%)	Ažurnost u isplati šteta (6/4) (%)
0	1	2	3	4	5	6	7	8
Osiguranje života	546	3	521	1.043.678,45	521	1.043.678,45	95,97 %	100,00%
Osiguranje nezgode, dopunsko uz osiguranje života	203	53	65	104.312,34	65	104.312,34	58,13 %	100,00%
UKUPNO	749	56	586	1.147.990,79	586	1.147.990,79	85,71%	100,00%

Stepen ažurnosti u rešavanju šteta kod dopunskog osiguranja manji je iz razloga što se najveći broj odštetnih zahtjeva odnosi na isplatu osigurane sume za slučaj trajnog invaliditeta (branša 07), kod koje je vrste objektivno potreban duži vremenski period za utvrđivanje konačnog procjenta invaliditeta, odnosno kompletiranje odštetnog zahtjeva, pa samim tim i konačno rešavanje štete.

U sljedećoj tabeli daje se pregled prijavljenih šteta u toku 2015. godine, po godini nastanka:

Vrsta osiguranja	Godina nastanka štete				Ukupno
	2012.	2013.	2014.	2015.	
0	1	2	3	4	5
Osiguranje života	0	1	10	521	532
Osiguranje nezgode, dopunsko uz osiguranje života	2	0	23	63	88
UKUPNO	2	1	33	584	620

Riješene – isplaćene štete u redovnom postupku i sporu:

Vrsta osiguranja	Redovan postupak			U sporu		
	Broj	Iznos	Prosek	Broj	Iznos	Prosek
1	2	3	4	5	6	7
Osiguranje života	520	1.004.563,42	1.931,85	1	39.115,03	39.115,03
Osiguranje nezgode, dopunsko uz osiguranje života	63	95.016,81	1.508,20	2	9.295,25	4.647,63
UKUPNO	583	1.099.580,23	1.886,07	3	48.410,28	16.136,76

U izveštaju - Mišljenju Ovlašćenog aktuara o godišnjim finansijskim izvještajima za 2015. godinu, na stranama 9-16, detaljno su obrađene štete po godinama prijave, godinama nastanka, kao i rješavanje istih, kako u redovnom postupku, tako i u sporu, tako da se ovdje posebno ne navode.

19.2. Umanjenje za udjele reosiguravača i recesionara u štetama sa utvrđenim iznosom od (45.712,83) € je sljedeće strukture:

	(EUR)
– Umanjenje RE – naknada osiguranja života	2015. -6.638,94
– Umanjenje RE – naknada dopunskog osiguranja života	-39.073,89
Ukupno:	-45.712,83

Društvo je u 2015. godini primjenjivalo Odluku o tabeli maksimalnog samopridržaja kojom se određeno maksimalno pokrće u samopridržaju po vrstama osiguranja (osiguranje života i dopunsko osiguranje nezgode) u iznosu od 35.000,00 €, kao i u prethodnoj 2014. godini.

U 2015. godini Društvo je nepokrivene viškove rizika iznad sopstvenog samopridržaja plasiralo u reosiguranje kod Grazer Wechselseitige Versisicherung AG iz Graca, Austrija.

Zaključeni su sljedeći ugovori:

1. Ugovor o životnom reosiguranju i Aneks ugovora zaključen 01.07.2008. godine;
2. Ugovor o reosiguranju života – reosiguranje viška štete i Aneks br. 1/2008 zaključeni 01.07.2008. godine, za 2015. godinu zaključen je Aneks br. 6/2015 od 01.01.2015. godine;
3. Ugovor o reosiguranju – kvotni tip ugovora i Aneks br. 1 LV-quote "Montenegro" zaključeni 01.07.2008. godine i Aneks V ugovora zaključen je 01.01.2015. godine.

Društvo je reosiguranje nepokrivenih rizika izvršilo pod uslovima i na način predviđen Pravilnikom i u skladu sa zaključenim ugovorima o reosiguranju.

Po oceni Ovlašćenog revizora, uslovi i način reosiguranja nepokrivenih viškova rizika iznad samopridržaja po zaključenim ugovorima o reosiguranju obezbeđuju sigurnost i stabilnost poslovanja Društva.

19.3. Promjene bruto rezervisanja za nastale prijavljene štete

U skladu sa odredbama Pravilnika o kontnom okviru i sadržaju računa u kontnom okviru društava za osiguranje ("Sl. list CG", broj 63/10 i 78/15.), utvrđena je i knjižena razlika rezervisanja u iznosu od 24.724,82 €.

	Osiguranje života	Dopunsko osiguranje nezgode	(EUR) Ukupno
- Rezervisane nastale prijavljene štete 31.12.2015.g.	150.892,52	143.943,92	294.836,44
- Rezervisane nastale prijavljene štete 31.12.2014.g.	110.216,11	159.895,51	270.111,62
Razlika – (veća rezervacija 31.12.2015.g.)	40.676,41	-15.951,59	24.724,82

19.5. Promjene bruto rezervisanja za nastale neprijavljene štete

U skladu sa odredbama Pravilnika o kontnom okviru i sadržaju računa u kontnom okviru društava za osiguranje ("Sl. glasnik RCG", broj 77/2010.), utvrđena je i knjižena razlika rezervisanja (storno rashoda) u iznosu od 25.634,10 €.

	(EUR) Dopunsko osiguranje nezgode
- Rezervisane nastale prijavljene štete 31.12.2015.g.	172.691,91
- Rezervisane nastale prijavljene štete 31.12.2014.g.	198.326,01
Razlika – storno rashoda (manja rezervacija 31.12.2015.g.)	-25.634,10

20. RASHODI ZA PROMJENE NETO TEHNIČKIH REZERVISANJA

Rashode za promjene neto tehničkih rezervisanja čine:

	2015.	2014.
20.1. Promjene bruto matematičkih rezervisanja	3.134.544,73	2.825.325,32
20.2. Promjene drugih tehničkih rezervisanja – udjela u dobiti	-232.454,07	99.940,20
Ukupno:	2.902.090,66	2.925.265,52

20.1. Promjene matematičkih rezervisanja

Iznos promjene od 3.134.544,73 € je nastao po slijedećim osnovama:

	(EUR) 2015.
- Promjene matematičkih rezervi	2.598.730,63
- Promjene prenosne premije osiguranja života	37.218,62
- Promjene pripadajuće dobiti	498.595,48
Ukupno:	3.134.544,73

Objasnjeno promjene veličine matematičke rezerve dato je pod tačkom 14.2.1. ovog Izveštajnog redosleda.

Promjena prenosne premije osiguranja života obrazložena je pod tačkom 14.2.2. Izveštajnog redosleda.

Objasnjeno promjene pripadajuće dobiti dato je pod tačkom 14.2.3. ovog Izveštaja.

20.2. Promjene drugih tehničkih rezervisanja – udjela u dobiti

U odnosu na rezervisani udeo u dobiti, iskazan i obračunat pod 31.12.2014. godine, utvrđena je razlika -smanjenje rashoda, kako slijedi:

	(EUR)
	<u>2015. god.</u>
- Rezervisani udeo u dobiti 31.12.2015.g.	389.611,84
- Rezervisani udeo u dobiti 31.12.2014.g.	622.065,91
Razlika – (manja rezervacija 31.12.2015.g.)	<u>-232.454,07</u>

21. OSTALI TROŠKOVI, DOPRINOSI I REZERVISANJA

Ostale troškove, doprinose i rezervisanja čine:

	2015.	2014.
- Pokriće troškova nadzornog organa - Agencije	46.761,68	46.889,17
- Ispravke vrijednosti premije	3.027,72	3.383,82
- Otpis premije osiguranja (kod usklađivanja)	849,62	997,63
Ukupno:	<u>50.639,02</u>	<u>51.270,62</u>

Ispravka vrijednosti potraživanja u iznosu od 3.027,72 €, iskazana je po osnovu potraživanja životnih osiguranja, starijih od 90 dana.

Šire obrazloženje ispravke i starosne strukture potraživanja po osnovu premije, dato je pod tačkom 8.2.1. Izvještajnog redoslijeda.

22. DOBITAK – BRUTO POSLOVNI REZULTAT

Društvo je ostvarilo bruto poslovni rezultat – dobitak, što se utvrđuje iz razlike većih prihoda od rashoda, i to:

	2015.	2014.
a) Poslovni prihodi	4.717.926,23	4.382.599,36
b) Poslovni rashodi	4.023.044,90	3.918.419,68
c) Bruto poslovni rezultat – dobit (a – b):	<u>694.881,33</u>	<u>464.179,68</u>

23. TROŠKOVI SPROVOĐENJA OSIGURANJA

Ostvareni TSO u iznosu od 815.695,06 € su slijedeće strukture:

	2015.	2014.
23.1. Troškovi sticanja osiguranja	362.731,45	316.657,35
23.2. Amortizacija	44.500,65	39.054,99
23.3. Troškovi rada	253.922,94	270.031,37
23.4. Materijalni troškovi	23.399,44	26.637,54
23.5. Ostali troškovi usluga	229.435,81	242.029,59
23.6. Drugi troškovi	13.346,43	3.885,62
23.7. Umanjenje za prihode od provizije reosiguranja	-111.641,66	-110.909,35
Ukupno:	<u>815.695,06</u>	<u>787.117,11</u>

Ukupno ostvareni troškovi sprovođenja osiguranja za 2015. godinu, veći su za (815.695,06 : 787.117,11) 3,63 % u odnosu na prethodnu godinu.

Pregled troškova sprovođenja osiguranja po poslovima osiguranja:

	(EUR)
	<u>2015.</u>
- Osiguranje života (šifra 20)	768.512,81
- Dopunsko osiguranje uz osiguranje života (šifra 22)	47.182,25
Ukupno:	<u>815.695,06</u>

Pokriće troškova sprovođenja osiguranja iz raspodjele premije namjenjene za režijski dodatak, daje se u sledećoj tabeli:

	(EUR)
	<u>2015.</u>
a) Režijski dodatak iz raspodjele premije za 2015. godinu	1.147.992,38
b) TSO ostvareni za 2015. godinu	815.695,06
c) Pokrivenost – veća režija od TSO (a – b):	<u>332.297,32</u>

Učešće TSO i režijskog dodatka u obračunatoj premiji:

a) Ostvareno učešće TSO u obračunatoj premiji osiguranja na nivou Društva u procentu iznosi (815.695,06 : 4.978.561,12)	16,38 %
b) Ostvareno učešće režijskog dodatka u obračunatoj premiji osiguranja iznosi (1.147.992,38 : 4.978.561,12)	23,06%
c) Razlika – pozitivna za procentnih poena (b - a)	<u>6,68 %</u>

Troškovi sprovođenja osiguranja: (troškovi pribave i uprave) u 2015. godini, iznose ukupno 927.336,72 € (18,63 % od bruto premije), a umanjeni za primljenu proviziju reosiguranja 815.695,06 €.

Troškovi sprovođenja osiguranja za 2015. godinu veći su za (815.695,06 : 787.117,11) 3,63 % u odnosu na prethodnu godinu, ali su niži od visine režijskog dodatka utvrđenog tarifom premija, tako da se može konstatovati da su očuvana sredstva tehničke premije.

23.1. Troškovi sticanja osiguranja

Troškove sticanja osiguranja od 362.731,45 € čine:

	(EUR)	
	2015.	2014.
– Troškovi provizije osiguranja života – prodaja prve godine	235.416,31	198.950,98
– Troškovi provizije osiguranja života – prodaja slijedećih godina	82.566,16	46.798,53
– Troškovi nagradne provizije	44.748,98	70.907,84
Ukupno:	<u>362.731,45</u>	<u>316.657,35</u>

Troškovi sticanja osiguranja – troškovi provizije, ostvareni su preko ovlašćenih agencija za obavljanje – obuhvat osiguranja sa mrežom ovlašćenih zastupnika.

Ugovori kojima se reguliše visina provizije (prva i sljedeće godine) ostali su nepromjenjeni za 2015. godinu, dok su se Ugovori o nagradnoj proviziji mjenjali u 2015. godini, tako da su na snazi novi Ugovori i to:

1. Ugovor o nagradnoj proviziji u poslovima osiguranja broj SP broj 350/ 2015 od 15.06.2015. i Ugovor SP 523/2015, zaključen sa društvom za zastupanje „WVPCG“, d.o.o. i „WVP“, d.o.o.
2. Ugovor o nagradnoj proviziji u poslovima osiguranja broj SP 17/2015, od 12.01.2015. godine zaključen sa društvom za zastupanje "SAFE LIFE" d.o.o. u iznosu.

Troškovi provizije (prva i naredne godine, bez nagradne) po agencijama za zastupanje:

	(EUR)
	2015.
1. Društvo za posredovanje u osig. "WVP", d.o.o. i "WVPCG", d.o.o. u iznosu	113.761,38
2. Društvo za zastupanje u osiguranju "SAFE LIFE" d.o.o. u iznosu.	201.521,07
3. PVR-efekat početnog i krajnjeg stanja	2.700,02
Ukupni troškovi sticanja osiguranja – provizije (po Agencijama)	<u>317.982,47</u>

Troškovi nagradne provizije po agencijama za zastupanje:

	(EUR)
	2015.
1. Društvo za posredovanje u osiguranju "WVPCG", d.o.o. i WVP, d.o.o.	7.450,00
2. Društvo za zastupanje u osiguranju "SAFE LIFE" d.o.o. u iznosu.	37.298,98
Ukupni troškovi sticanja osiguranja – provizije (po Agencijama)	44.748,98

23.2. Amortizacija

Po Godišnjem računu za 2015. godinu obračunata je amortizacija u visini od 44.500,65 €, a po strukturi kako se daje u sljedećoj tabeli:

	(EUR)
	2015.
– Amortizacija građevinskog objekta	20.000,00
– Amortizacija kancelarijskog nameštaja	4.783,77
– Amortizacija AOP uređaja	7.374,54
– Amortizacija ostale opreme	11.116,11
– Amortizacija nematerijalne imovine	1.226,23
Ukupni troškovi amortizacije	44.500,65

Troškovi amortizacije knjiže se počev od 01.01.2015. godine na kraju svakog meseca.

23.3. Troškovi rada

Troškove rada čine:

	2015.	2014.
– Troškovi zarada i naknada zarada	218.189,87	224.246,32
– Porezi i doprinosi na isplaćene zarade	23.458,32	24.782,87
– Drugi troškovi rada	12.274,75	21.002,18
Ukupno:	235.922,94	270.031,37

Uvidom u obračune, troškovi zarada i naknada zarada knjiženi su na osnovu ispravne i vjerodostojne dokumentacije.

Druge troškove rada čine:

	(EUR)
	2015.
– Troškovi dnevnica na službenom putu	1.693,20
– Troškovi prevoza na službenom putu	6.929,89
– Ostali troškovi službenog puta	3.651,66
Ukupno drugi troškovi rada	12.274,75

23.4. Materijalni troškovi

Materijalne troškove čine:

	2015.	2014.
– Troškovi materijala za popravku i održavanje, otpis sitnog inventara i usklađivanje	7.090,35	7.297,98
– Troškovi kancelarijskog materijala	4.060,88	6.710,77
– Troškovi energije	10.547,26	10.542,73
– Drugi troškovi materijala	1.700,95	1.816,06
Ukupno:	23.399,44	26.367,54

Uzorkovanjem tekuće dokumentacije u dijelu materijalnih troškova, utvrđena je verodostojnost i tačnost iskazanih knjiženja.

23.5. Ostali troškovi usluga

Ostale troškove usluga čine:

	2015.	(EUR) 2014.
23.5.1. Troškovi konsultantskih usluga	34.447,61	40.875,08
23.5.2. Zakupnine	-	-
23.5.3. Troškovi platnog prometa i bankarskih usluga	32.167,66	29.014,41
23.5.4. Troškovi premije osiguranja	695,15	794,69
23.5.5. Troškovi reklame, propagande i reprezentacije	55.817,15	64.019,35
23.5.6. Troškovi drugih usluga	106.308,24	107.326,06
Ukupno:	229.435,81	242.029,59

23.5.1. Troškovi konsultantskih usluga

Ostvareni su u iznosu od 34.447,61 € po slijedećim osnovama:

	(EUR) 2015.
- Troškovi konsultantskih usluga	1.573,70
- Troškovi aktuarskih usluga	5.709,82
- Troškovi usluga prevođenja	4.022,50
- Troškovi usluga doktora	581,75
- Troškovi revizije	11.666,00
- Troškovi PDV	10.893,84
Ukupno:	34.447,61

Troškovi PDV-a u iznosu od 10.893,84 € obračunati su po INO fakturama za izvršene usluge (stopa 19 %) od strane Matičnog društva.

23.5.5. Troškovi reklame, propagande i reprezentacije

Ostvareni su u iznosu od 55.817,15 € po slijedećim osnovama:

	(EUR) 2015.
- Troškovi reklamnih usluga	21.421,07
- Troškovi reklamnog materijala (blokovi, kalendari i dr.)	27.978,54
- Troškovi reprezentacije	6.417,54
Ukupno:	55.817,15

Troškovi reklamnih usluga u visini od 21.421,07 € iskazani su najvećim dijelom po osnovu ispostavljenih faktura za produkciju, postprodukciju i emitovanje priloga u emisiji "Moja polisa CG", sa ciljem upoznavanja gledalaca sa vrstama polisa i uslugā koje ovo Društvo pruža. Ostale usluge odnose se na mesečna oglašavanja na televiziji "Prva TV".

Troškovi reklamnog materijala iskazani su najvećim delom krajem 2015. godine, a odnose se na troškove novogodišnjeg reklamnog materijala i poklona saradnicima i klijentima Društva.

23.5.6. Troškovi drugih usluga

Struktura ovih troškova ostvarenih u iznosu od 106.308,24 € je slijedeća:

	<u>(EUR)</u> 2015.
– Troškovi PTT usluga	25.680,30
– Troškovi telefonskih usluga	4.637,86
– Troškovi interneta	7.825,29
– Troškovi komunalnih usluga	1.057,92
– Troškovi grafičkih usluga	11.423,58
– Troškovi on – line obrade	31.258,00
– Troškovi drugih usluga	4.039,77
– Troškovi licenca za 1 godinu	3.019,58
– Troškovi seminara i usavršavanja	15.714,55
– Sudski troškovi	1.651,39
Ukupno:	<u>106.308,24</u>

Najveće učešće u ovim troškovima čine troškovi on-line obrade i troškovi PTT usluga. Troškovi on-line obrade u visini od 31.258,00 Eura knjiženi su na osnovu faktura za korišćenje programa Matičnog društva. Fature su ispostavljene kvartalno (na bazi obračunavanja stvarne vrijednosti minulog perioda i na osnovu zaračunatih ugovora o osiguranju Društva), a na osnovu Ugovora o poslovnoj saradnji, zaključenog 01.01.2008. godine, kojim se Grawe Wechelseitige Versicherung, kao davalac podrške obavezalo da će Društvu pružati usluge IT-djelatnosti, usluge savetovanja i podrške u oblasti tehnike osiguranja i usluge savetovanja.

Fakture za 2015. godinu ispostavljene su po kvartalima kako sledi:

	<u>(EUR)</u> 2015.
– I kvartal 2015. godine	9.992,00
– II kvartal 2015. godine	9.992,00
– III kvartal 2015. godine	9.992,00
– IV kvartal 2015. godine	9.992,00
– Knjižno odobrenje (smanjenje obaveza za 2014. godinu)	-8.710,00
Ukupno:	<u>31.258,00</u>

Troškovi licence iskazani su na osnovu Ugovora o korišćenju licence iz 2007. godine i Dodatka Ugovora o korišćenju licence od 28.01.2012. godine, kojima se Grawe Wechelseitige Versicherung, kao vlasnik licence, obavezao da isporučuje softverske licence koje je stekao, a za dobijene licence Društvo vrši godišnje plaćanje u roku od tri meseca nakon ispostavljanja računa od strane Matičnog društva.

Troškovi licence u iznosu od 3.019,58 Eura odnose se na:

	<u>(EUR)</u> 2015.
– Microsoft –licenca za 2015. godinu	2.871,97
– Symantec- licenca za 2015. godinu	22,32
– Baramundi- održavanje za 2015. godinu	125,29
Ukupno:	<u>3.019,58</u>

Troškovi u iznosu od 15.714,55 Eura odnose se na troškove održavanja seminara i usavršavanja, za koje su računi ispostavljeni od strane Matičnog društva u visini od 1.002,79 Eura, povezanog lica Grawe osiguranje Zagreb u visini od 79,87 Eura, dok se ostatak odnosi na seminare koji se održavaju s ciljem praćenja nacionalnih zakonskih propisa.

23.6. Drugi troškovi

Struktura drugih troškova ostvarenih u iznosu 13.346,43 € je slijedeća:

	(EUR)	
	<u>2015.</u>	
- Administrativne takse		131,00
- Donacije i sponzorstvo		700,00
- Porez na imovinu		3.670,68
- Firmarine- po Rešenju Sekretarijata za komunalne poslove		6.064,58
- Ostali troškovi		2.780,17
Ukupno:		<u><u>13.346,43</u></u>

23.7. Umanjenje za prihode od provizija reosiguranja

Umanjenje za prihode od provizija reosiguranja sastoji se od:

	(EUR)	
	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
- Osiguranje života	43.864,85	40.397,29
- Dopunsko osiguranje	67.776,81	70.512,06
Ukupno:	<u><u>111.641,66</u></u>	<u><u>110.909,35</u></u>

24. GUBITAK - NETO POSLOVNI REZULTAT

Društvo je iskazalo gubitak u iznosu od 120.813,73 €, što se utvrđuje iz većih TSO od bruto poslovnog rezultata, kako slijedi:

	(EUR)	
	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
a) Dobitak – bruto poslovni rezultat	694.881,33	464.179,68
b) TSO	815.695,06	787.117,11
c) Neto poslovni rezultat (gubitak):	<u><u>120.813,73</u></u>	<u><u>322.937,43</u></u>

25. FINANSIJSKI REZULTATI OD ULAGANJA

Društvo je ostvarilo finansijski rezultat od ulaganja u iznosu od 1.722.027,58 €.

Ostvareni prihodi i rashodi iz ulaganja su slijedeće strukture:

	(EUR)	
	<u>2015.g.</u>	<u>2014.g.</u>
1. Prihodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve	1.004.992,44	1.491.497,39
2. Rashodi od ulaganja sredstava tehničkih rezervi i matematičke rezerve	-37.004,46	-13.330,37
3. Neto finansijski rezultat iz tehničkih rezervi (1 – 2)	<u><u>967.987,98</u></u>	<u><u>1.478.167,02</u></u>
4. Prihodi od ulaganja koji se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	756.483,19	514.652,86
5. Rashodi od ulaganja koji se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	-2.443,59	-2.345,00
6. Neto finansijski rezultat od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi	<u><u>754.039,60</u></u>	<u><u>512.307,86</u></u>
7. Ukupni finansijski rezultat iz ulaganja (3 + 6)	<u><u>1.722.027,58</u></u>	<u><u>1.990.474,88</u></u>

Drugi prihodi

Drugi prihodi od 8.872,14 €- čine umanjene obaveze za porez na dobit (povrat je regulisan aktom Poreske uprave u slučaju plaćanja obaveze pre roka).

25.5. Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničke premije

Rashodi od ulaganja koja se ne finansiraju iz sredstava tehničkih rezervi u iznosu od -2.443,59 € su slijedeće strukture:

	<u>(EUR)</u>
	<u>2015.</u>
- Rashodi od amortizacije (vrednovanje investicionih nekretnina po fer vrijednosti)	1.849,27
- Drugi finansijski rashodi (kamata na depozite u reosiguranju)	594,32
Ukupno:	<u>2.443,59</u>

26. DOBITAK IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE OPOREZIVANJA

Dobitak iz redovnog poslovanja prije oporezivanja iskazan je u iznosu od 1.601.213,85 €, što se utvrđuje iz razlike gubitka - neto poslovnog rezultata i finansijskog rezultata od ulaganja, i to:

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
- Neto poslovni rezultat - gubitak	-120.813,73	-322.937,43
- Finansijski rezultat iz ulaganja (dobitak)	1.722.027,58	1.990.474,88
Razlika:	<u>1.601.213,85</u>	<u>1.667.537,45</u>

27. POREZ NA DOBIT

Na iskazanu visinu dobitka prije oporezivanja koja iznosi 1.601.213,85 € obračunat je porez na dobit u iznosu od 142.702,03 €.

Obračun je izvršen u skladu sa Zakonom o porezu na dobitak, što se daje sa prikazom i iskazima osnovnih pokazatelja:

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
a) Dobitak prije oporezivanja	1.601.213,85	1.667.537,45
b) Troškovi amortizacije iskazani u Bilansu uspjeha	46.349,92	40.904,26
c) Troškovi amortizacije koji se priznaju u poreske svrhe	-61.985,70	-65.451,96
d) Novčane kazne i penali	-	-
d) Poreska osnovica - oporeziva dobit	1.585.578,07	1.642.989,75
e) Iznos poreza po stopi od 9 %	-142.702,03	-147.869,08

Napomena: Izvršni direktor Društva je na sjednici održanoj 02. februara 2016. godine donijeo Odluku o ne vršenju rezervacije po MRS - 12 i MRS-19. Odbor direktora je bio jednoglasan, da se rezervisanja za otpremnine i odložene poreze ne vrši rezervacija, obzirom da je ova rezervacija materijalno beznačajna. Odluka je donijeta pod brojem br. 6/2016.

Posle oporezivanja, neto dobit za poslovnu godinu iznosi:

	<u>2015.</u>	<u>2014.</u>
a) Dobitak prije oporezivanja	1.601.213,85	1.667.537,45
b) Iznos utvrđenog poreza po Poreskom bilansu	-142.702,03	-147.869,08
c) Neto dobit za poslovnu godinu (a - b)	<u>1.458.511,82</u>	<u>1.519.668,37</u>

28. ANALIZA FUNKCIONISANJA INTERNE REVIZIJE

A Osnove i obuhvati

Interna revizija u "Grawe osiguranje" a.d., Podgorica, sprovodi se u skladu sa članom 108 do 114 Zakona o osiguranju ("Sl. list Crne Gore", br. 53/09, 73/10, 40/11, 45/12 i 6/13), članom 16h, 16i i 16j Zakona o računovodstvu i reviziji ("Sl. list RCG", br. 69/05, "Sl. list Crne Gore", br. 80/08), članom 4. Pravilnika o sadržini izveštaja ("Sl. list Crne Gore", br. 01/13 i 78/15), obavještenja i drugih podataka koje Društvo za osiguranje dostavlja Agenciji za nadzor osiguranja i o načinu i rokovima njihovog dostavljanja i članom 23 Pravilnika o radu Interne revizije Društva i Plana i programa rada Interne revizije za poslovnu 2015. godinu.

U skladu sa članom 110 Zakona o osiguranju, Interna revizija društva sprovodi stalnu i sveobuhvatnu kontrolu svih aktivnosti iz poslovanja društva i vrši procjenu:

- 1) adekvatnosti i efektivnosti sistema interne kontrole u društvu za osiguranje;
- 2) usklađenosti poslovanja društva za osiguranje sa zakonom, propisima i ustanovljenim politikama i praksama društva;
- 3) adekvatnosti i primjene propisanih politika i procedura kontrole rizika;
- 4) kvaliteta i pouzdanosti sistema elektronske obrade podataka;
- 5) tačnosti, pravovremenosti i pouzdanosti računovodstvenih, finansijskih i drugih izvještaja i evidencija.

Interna revizija društva za osiguranje obavlja internu reviziju poslovanja društva u skladu sa načelima struke i standardima revizije, kodeksom profesionalne etike revizora i pravilnikom o radu interne revizije.

Interni revizor podnosi Izvještaje Odboru direktora društva za osiguranje.

Godišnji izvještaj o internoj reviziji, sa mišljenjem odbora direktora društva za osiguranje razmatra se na skupštini akcionara na kojoj se razmatra i godišnji finansijski izvještaj društva.

Funkcionisanje interne revizije se može sagledati iz obuhvata i sadržaja izvještaja koji su podnošeni u toku 2015. godine i Godišnjeg izvještaja Interne revizije za 2015. godinu, tj. iz aktivnosti nezavisnog i objektivnog uvjeravanja, uz konsultacije koje su osmišljene, sa ciljem kreiranja dodatne vrijednosti, unapređenja poslovanja i uspostavljanja sistema interne kontrole i upravljanjem rizicima Društva.

Program rada interne revizije za 2015. godinu urađen je na osnovu Plana rada interne revizije.

Ako interna revizija utvrdi da se u društvu za osiguranje ne postupa u skladu sa pravilima o upravljanju rizikom i zbog toga društvu prijete nelikvidnost ili insolventnost ili utvrdi da je ugrožena sigurnost poslovanja, odnosno da su ugroženi interesi osiguranika, dužna je da o tome odmah obavijesti odbor direktora društva za osiguranje.

Poslove interne revizije obavlja – Interni revizor mr Aleksandra Đurović.

Posebna pažnja u toku kontrole bazirana je na izloženost Društva rizicima u poslovanju, nepravilnostima i nedostacima i davanju odgovarajućih preporuka za unapređenje sistema rada nakon izvršene kontrole.

B Izvještavanje o obavljenoj internoj reviziji za 2015. godinu

U toku 2015. godine obavljene su četiri (4) kvartalne revizije i to:

	<u>Usvojen od strane Odbora direktora:</u>
Izveštaj Interne revizije 01.01.-31.03.2015. godine	Odluka br.25/2015 od 29.04.2015
Izveštaj Interne revizije 01.04.-30.06.2015. godine	Odluka br.44/2015 od 31.07.2015
Izveštaj Interne revizije 01.07.-30.09.2015. godine	Odluka br.61/2015 od 12.10.2015
Izveštaj Interne revizije 01.10.-31.12.2015. godine	Odluka br.04/2016 od 25.02.2016
Godišnji Izveštaj Interne revizije 01.01. - 31.12.2015. godine	Odluka br.4-1/2016 od 25.02.2016

Na osnovu Godišnjeg programa rada Interne revizije , u toku 2015. godine izvršena je revizija sledećih oblasti:

- Revizija ostvarenih troškova marketinških usluga,
- Revizija izvještavanja prema Agenciji za nadzor osiguranja,
- Revizija izvještavanja prema Matičnom društvu,
- Revizija utvrđivanja i raspodjele dobiti po polisama,
- Revizija deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi
- Ocjena načina obrade dokumentacije i postupka zaključivanja ugovora o osiguranju i izdavanje polisa i likvidacije šteta.
- Ocjena osposobljenosti Društva da vrši aktivnosti u cilju sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma.

Po izvršenoj kontroli revizije ostvarenih troškova marketinških usluga (izvršena u I kvartalu) uočeno je da za neke marketinške usluge ne postoji potvrda o samom izvršenju da je ista izvršena, te je Društvo bilo u obavezi da Agenciji dostavi dokumentaciju o izvršenim uslugama. Po datim preporukama, usvojenim od strane Odbora direktora, ovo je otklonjeno i dokumentacija se dostavlja.

Kod revizije izvještavanja prema Agenciji za nadzor osiguranja (II kvartal), utvrđeno je da je Društvo izvršilo svoje obaveze na vreme i u roku u skladu sa Zakonom o osiguranju i Pravilnikom o sadržini izvještaja, obavještenja i drugih podataka koji se dostavljaju Agenciji, te u ovoj kontroli nisu utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti.

Revizijom izvještavanja prema Matičnom društvu (II kvartal) takođe nisu utvrđeni nedostaci.

Po pitanju utvrđivanja i raspodjele dobiti po polisama, kao i načinu obavještanja klijenta o pripisanoj dobiti (revizija u III kvartalu), utvrđeno je da je tačno obračunata pripadajuća dobit na polisama iz uzorka i isplaćena korisnicima zajedno sa naknadom iz osiguranja. Međutim nije obezbeđen adekvatan proces slanja obavještenja o visini pripisane dobiti na polisama kako bi se obezbjedila uredna i precizna evidencija poslanih obavještenja za svaku polisu, te je data preporuka da se do kraja godine ovo otkloni. Po usvajanju Izveštaja i datim preporukama, nepravilnost je otklonjena.

Kontrolom deponovanja i ulaganja sredstava tehničkih rezervi (IV kvartal) u dijelu tačnosti, pravovremenosti i pouzdanosti evidencije i vrednovanja oblika imovine koji služi za pokriće sredstava tehničkih rezervi, nisu utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti.

Revizija ocjene načina obrade dokumentacije i postupka zaključivanja ugovora o osiguranju i izdavanja polisa izvršena je po svim kvartalima u toku 2015. godine. U I, II i IV kvartalu nisu uočene nepravilnosti, dok je u III kvartalu za dvije polise utvrđeno da nisu adekvatno unijeti podaci sa Upitnika za identifikaciju politički eksponiranih lica, koji se inače dostavljaju uz svaku ponudu, te je preporuka Internog revizora bila da se isti evidentiraju kao takvi.

Preporuka je sprovedena do 01.12.2015. godine i klijenti su evidentirani u KORIN-u sa odgovarajućim stepenom rizika i nalaze se u evidenciji politički eksponiranih lica.

U sva četiri kvartala obavljene su revizije načina obrade dokumentacije i postupka likvidacije šteta i nakon obavljenih kontrola utvrđeno je da sistem internih kontrola u navedenom procesu zadovoljavajućii nisu utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti.

Ocjena osposobljenosti Društva da vrši aktivnosti u cilju sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma vršena je u sva četiri kvartala. Predmet revizije su bile uspostavljene procedure vezane za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, aktivnosti ovlašćenog lica za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma i obuke zaposlenih, kao i dostavljanje potrebnih podataka Agenciji za nadzor osiguranja i prijavljivanje Upravi za sprečavanje pranja novca uplata većih od 15.000 Eura, kao i kontrola ponuda za zaključivanje ugovora o osiguranju života. Interni revizor dao je nekoliko preporuka za otklanjanje uočenih nedostataka, kao što su obaveštavanje zastupnika da uz ponudu za zaključivanje ugovora o osiguranju obavezno dostave i Upitnik za identifikaciju politički eksponiranih lica (član 32 Zakona o sprječavanju pranja novca), zatim da se obezbijedi princip 4 očiju u Odeljenju za obradu ugovora prilikom ponuda za zaključivanje ugovora i obrade polisa, kao i da se prilikom isplate naknade osiguranja izvrši provjera klijenta u skladu sa odredbama pomenutog Zakona.

Ove preoporuke su prihvaćene i otklonjene do kraja 2015. godine, dok su neke druge prolongirane i otklonjene do kraja marta 2016. godine, obzirom da je krajem 2015. godine neposredan uvid, odnosno kontrolu izvršila je i Agencija za nadzor osiguranja. Predmet kontrole, između ostalog, takođe su bile aktivnosti u dijelu sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma. Po izvršenoj kontroli sačinjen je Zapisnik, nakon čega je donijeto i Rješenje o izricanju mjera nadzora broj 02-932/10-15 od 30.12.2015. godine.

Navedenim Rješenjem Društvo je naloženo da je Društvo u obavezi da sprovodi redovnu kontrolu i reviziju obavljanja poslova na otkrivanju i sprječavanju pranja novca, da izradi Analizu rizika u skladu sa odredbama Zakona i Pravilnikom o smjernicama za izradu analize i faktorima rizika radi sprječavanja pranja novca, da Društvo uskladi postojeći Pravilnik sa novim Zakonom i Smjernicama, da listu Indikatora, koja je na snazi u Društvu uskladi sa Pravilnikom o indikatorima i o tome obaveti Agenciju, zajedno sa Odlukom Odbora direktora o usvajanju iste, te da sprovodi mjere identiteta i praćenja poslovanja politički eksponiranih lica.

Rok za otklanjanje naprijed navedenih nepravilnosti je 31.03.2016. godine. Po našoj ocjeni veći dio po nalogima iz Rješenja je otklonjen.

C Ocena ovlašćenog revizora

Po ocjeni Ovlašćenog revizora Interna revizija je uspješno obavila programske zadatke. U velikoj mjeri pomogla je organizaciji u postizanju ciljeva Društva, uvođenjem sistematskog i disciplinovanog pristupa procjeni i unaprijeđenju efikasnosti procesa upravljanja rizikom. Tokom prethodnog perioda obezbjeđeno je kontinuirano analiziranje i praćenje poslovnih procesa, posebno onih gde su bili identifikovani rizici. Odbor direktora Društva razmatrao je i usvajao postupke koji su u datom momentu bili najbolji za zadržavanje rizika na prihvatljivom nivou.

29. NEZAKONITOSTI I NEPRAVILNOSTI U POSLOVANJU UTVRĐENE REVIZIJOM U PERIODU KOJI JE PRETHODIO PERIODU ZA KOJI SE OBAVLJA REVIZIJA, U POSTUPKU REVIZIJE I NALAZIMA EKSTENIH I INTERNIH KONTROLA, TE OSTALI PODACI

29.1. Po finansijskim izvještajima Društva za prethodnu 2014. godinu nisu utvrđene nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju od strane revizije, te je Ovlašćeni revizor izrazio pozitivno mišljenje.

29.2. NALAZI EKSTRENIH KONTROLNIH ORGANA

U toku prethodne godine od strane Agencije za nadzor osiguranja izvršila je ciljnu neposrednu kontrolu u dijelu procjene i preuzimanja rizika, transakcija sa povezanim licima, adekvatnost kapitala (obračun kapitala i margine solventnosti) i sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma, za period 01.01.2014.do 30.06.2015. godine.

Po izvršenoj kontroli sačinjen je Zapisnik broj 02-932/4-15 od 09. decembra 2015. godine, kojim su konstatovani određeni propusti, najveći dijelom, na aktivnosti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma (ovo je detaljnije obrađeno i dato pod prethodnom tačkom – tačka 28. Izvještaja o izvršenoj reviziji).

Kontrolom je konstatovan i propust u dijelu neobjelodanjivanja transakcija sa povezanim licima u svojim finansijskim izvještajima, kao i nesprovođenje aktivnosti unutrašnje kontrole, čuvanja i zaštite podataka, načinu vođenja evidencija i osposobljavanju zaposlenih.

Primerdba je data i na odobravanje popusta zaposlenom bez internog akta koji ovu oblast reguliše.

Na dostavljeni Zapisnik Društvo je u zakonskom roku dostavilo prigovor (Izjašnjenje i postupanje po Zapisniku), pod brojem 01-667/2, dana 15.12.2015. godine, gdje su dostavili određene Zaključke po kojima su postupili, a za ostale su ostavili kraći rok za izvršenje.

Imajući u vidu sve utvrđene nedostatke, Agencija je donijela Rješenje o izricanju mjera nadzora broj 02-932/4-15 od 09. decembra 2015. godine (detaljno dato pod prethodnom tačkom, pa se ovdje posebno ne navodi), uz obavezu Društva da dostavi dokaze o postupanju po istim najkasnije do 31.03.2015 godine.

30. KADROVSKA OSPOSOBLJENOST

Društvo je na dan 31.12.2015. godini imalo 13 zaposlenih. Kadrovska popunjenost odgovara trenutnim potrebama, odnosno dostignutom nivou aktivnosti, osim u Odjeljenju prodaje osiguranja, za radna mjesta prodaje osiguranja za koja postoji slabo, odnosno minimalno interesovanje.

Društvo je u novembru 2015. godine rasporedilo jednog radnika na poslovima aktuara, koji je počeo obuku za dobijanje licence ovlašćenog aktuara (u organizaciji Agencije za nadzor osiguranja).

31. INFORMACIONE TEHNOLOGIJE

U Društvu je tokom 2015. godine na raspolaganju zaposlenima 8 računara, od kojih su dva Fujitsu-Siemens, dok su ostalih šest Hewlett-Packard. Računari su opremljeni licenciranim operativnim sistemom Windows 7, sa nadogradnjom Microsoft Office 2013 paketa.

Svi podaci se skladište i čuvaju na lokalnom serveru koji je nabavljen u prethodnoj godini.

Zaštita je obezbijđena preko softvera Baramundi i Symantec.

U 2015. godini je, u skladu sa poslovnom politikom zamjene stare IT opreme na period od pet godina, izvršena nabavka 4 uređaja Hewlett- Packard Company. Takođe je izvršena i nabavka četiri nova Ip telefona, koji se koriste u internoj komunikaciji sa ostalim ćerkama firmama u koncernu.

Za 2016. godinu je planirana nabavka još dva HP računara, čime će biti zamijenjeni svi kompjuteri, koje zaposleni koriste, što će obezbijediti kvalitetan rad zaposlenima u narednom periodu.

Za pomoć u održavanju IT opreme zadužena je bila firma "Montex" iz Podgorice.

32. OBRASCI STROGE EVIDENCIJE

Društvo ispostavlja (štampa) polisu kod ugovaranja preko kompjutera, tako da ispitivanja i kontrola popisa obrazaca stroge evidencije mogu biti sprovedeni samo putem produkcije - novo zaključenih osiguranja u posmatranoj godini, ili pak sa stanovišta portfelja Društva sa stanjem 31.12.2015. godine.

33. POVEZANA LICA

Društvo je u 2015. godini imalo poslovne odnose sa sljedećim povezanim pravnim licima:

- Grazer Wechselseitige Versicherung Aktiengesellschaft iz Graca, i
- Grawe Hrvatska dd sa sjedištem u Zagrebu.

Veze sa povezanim licima nisu od većeg materijalnog značaja. Društvo je ostvarilo prihode po osnovu prenosa portfelja u iznosu od 49.620,53 €:

	<u>(EUR)</u>
- Prihodi po osnovu bruto matematičkih rezerv. za živ. osig.	44.742,00
- Prihodi po osnovu matem. rezervi životnih osiguranja-obrač. dobit	4.878,53
Ukupni prihodi	49.620,53

U istom periodu ostvareni poslovni rashodi u ukupnom iznosu od 36.933,94 €:

	<u>(EUR)</u>
Troškovi sprovođenja osiguranja	
Troškovi konsultantskih usluga	
- Troškovi konsultantskih usluga	1.573,70
Troškovi drugih usluga	
- Troškovi on-line obrade podataka	31.258,00
- Troškovi licenci sa trajanjem do 1 godine	3.019,58
- Troškovi on-line obrade podataka	0,00
- Troškovi drugih usluga - seminari i stručno usavrš	1.082,66
Ukupni rashodi	36.933,94

Sva potraživanja se odnose na prenos portfelja iz Graca. U 2015 godini je prenijeto devet polisa. Iznos od 44.742,00 € se odnosi na prenos matematičke rezerve, a iznos od 4.878,53 € predstavlja pripisanu dobit po prenijetim polisama. Na dan 31.12.2015. godine sva potraživanja prema povezanim licima su naplaćena.

Na dan bilansiranja 31.12.2015. godine neizmirene obaveze prema povezanim licima su iskazane u iznosu od 5.596,07€.

	<u>(EUR)</u>
- Grazer AG 7/2015 troškovi seminara	1.002,79
- Grazer AG - 6/2015 licen Microsoft; Symantec; Baramu	3.019,58
- Inoinvoice 5/2015 ATS001-annual report	1.573,70
Ukupno:	5.596,07

3) BILANS NOVČANIH TOKOVA

Ovaj obrazac pruža informacije, prije svega, koliko je novca generisano, odnosno ostvareno iz redovnih poslovnih aktivnosti u toku godine i koliko je upotrebljeno ili obezbjeđeno iz poslovnih aktivnosti finansiranja ili investiranja. Ove informacije omogućavaju nam procjenu promjene neto imovine Društva, njegovu finansijsku strukturu (uključujući likvidnost i solventnost), kao i njegovu sposobnost da utiče na iznose i vremensko određenje tokova gotovine u cilju prilagođavanja promjenjivim okolnostima i prilivima.

Bilans novčanih tokova sadržan je iz protoka gotovine poslovnih, investicionih i finansijskih aktivnosti, sa efektom povećanja gotovine od 318.681,66 € (u 2014. godini povećanje 1.553.784,95 €), kako slijedi:

		(EUR)	
		Tekuća godina	Prethodna godina
A	Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti		
1	Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	4.983.215,91	4.541.679,90
2	Odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	-2.260.091,52	2.050.127,00
3	Neto promjena gotovine iz poslovnih aktivnosti	2.723.124,39	2.491.552,90
B	Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja		
1	Prilivi gotovine iz aktivnosti investiranja	11.194.740,95	2.818.724,90
2	Odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	-13.114.183,68	-6.379.062,75
3	Neto promjena gotovine iz aktivnosti investiranja	-1.919.442,73	-3.560.337,85
C	Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja		
1	Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	0,00	0,00
2	Odliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	485.000,00	485.000,00
3	Neto promjena gotovine iz aktivnosti finansiranja	-485.000,00	-485.000,00
D	Neto promjena gotovine	318.681,66	-1.553.784,95
	GOTOVINA NA KRAJU OBRAČUNSKOG PERIODA	640.590,99	321.909,33
	GOTOVINA NA POČETKU OBRAČUNSKOG PERIODA	321.909,33	1.875.694,28

Društvo je iz poslovnih aktivnosti ostvarilo neto priliv gotovine u iznosu od 2.723.124,39 €, dok je iz aktivnosti investiranja ostvaren neto odliv gotovine u iznosu od 1.919.442,73 €, kao i iz aktivnosti finansiranja u iznosu od 485.000,00 €.

U odnosu na prethodnu godinu gotovina je povećana za 318.681,66 €.

Društvo u toku posmatrane poslovne godine nije imalo blokada tekućeg računa ni po jednom osnovu.

4) POKAZATELJI POSLOVANJA

a) Trenutna likvidnost (u koeficijentu) = $\frac{\text{gotovinska sredstva}}{\text{kratkoročne obaveze (povjerioci)}} = \frac{640.590,99}{554.882,30} = 1,15;$

b) Produktivnost (po zaposlenom) = $\frac{\text{Fakturisana premija}}{\text{Broj zaposlenih}} = \frac{4.978.561,12}{13} = 382.966,24 €;$

c) Ekonomičnost poslovanja (u %) = $\frac{\text{Troškovi sprovođenja osiguranja}}{\text{Fakturisana premija}} \times 100 = \frac{815.695,06}{4.978.561,12} \times 100 = 16,38 %;$

d) Rentabilnost kapitala (u %) = $\frac{\text{Neto dobitak}}{\text{Osnovni kapital (akcijski)}} \times 100 = \frac{1.458.511,82}{3.000.011,43} \times 100 = 48,62 %$

Društvo je u poslovanju za 2015. godinu, po pokazateljima poslovanja, ostvarilo rezultate koji se daju u sljedećem uporednom pregledu:

	2015. g.	2014.g.	Razlika 2015/2014	
a) Trenutna likvidnost	1,15	0,62	1,85	koeficijent
b) Produktivnost	382.966,24	386.882,67	-3.916,43	Eur
c) Ekonomičnost	16,38	17,96	+1,58	procentnih poena
d) Rentabilnost	48,62	50,66	2,04	procentnih poena

5) GODIŠNJI IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU

Društvo je sačinilo Izvještaj o poslovanju za razdoblje januar – decembar 2015. godine sa prikazima i sadržajima pojedinih poglavlja utvrđenim u skladu sa Zakonom o osiguranju.

Izvještaj o poslovanju sadrži sljedeće:

- A. Osnovni podaci o Društvu, i
- B. Izvještaj o poslovanju Društva.

Izvještaj o poslovanju daje informacije o sljedećim segmentima poslovanja Društva:

- 1) Uvod (kratak osvrt na političku situaciju u Crnoj Gori, kao i na tržištu osiguranja u Crnoj Gori
- 2) Zakonski okviri kao osnova za obavljanje djelatnosti
- 3) Produkcija- fizički obim poslovanja
- 4) Portfelj Društva i njegova struktura
- 5) Obrade šteta
- 6) Reosiguranje
- 7) Tehničke rezerve
- 8) Ulaganja
- 9) Troškovi
- 10) Rezultat poslovanja
- 11) Pokazatelji efikasnosti poslovanja
- 12) Solventnost
- 13) Procjena rizika
- 14) Povezana lica
- 15) Kadrovska struktura,
- 16) Informacione tehnologije
- 17) Marketing
- 18) Ostalo.

Sadržaj Izvještaja je proizvod informacija koje su već date uglavnom u finansijskim izvještajima i aktuarskom mišljenju o finansijskim izvještajima i poslovanju Društva, te su obrađene kroz naš Izvještaj o obavljenoj reviziji za 2015. godinu.

Pregled poslovnog rezultata u 2015. godini dat je u sljedećoj tabeli:

	(EUR)	
	2015. god.	2014. god.
– Poslovni prihodi	4.717.926,23	4.382.599,36
– Poslovni rashodi	-4.023.044,90	-3.918.419,68
– Troškovi sprovođenja osiguranja	-815.695,06	-787.117,11
– Finansijski rezultat od ulaganja	1.722.027,58	1.990.474,88
– Porez na dobit	-142.702,03	-147.869,08
Neto dobitak:	1.458.511,82	1.519.668,37

Pokazatelji poslovanja dati su pod prethodnom tačkom 4) ovog Izvještaja.

Izvještaj o poslovanju je sveobuhvatan, a informacije iskazane u njemu su u saglasnosti sa podacima iz poslovnih knjiga Društva.

ZAKLJUČAK

Društvo je poslovnu 2015. godinu završilo sa pozitivnim rezultatom. Savjesnim poslovanjem obezbjeđuje se stalna likvidnost i efikasno se izvršavaju sve preuzete obaveze.

IV PRILOZI UZ IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI

Priloge uz Izvještaj o obavljenoj reviziji čine:

- 1) Mišljenje ovlašćenog aktuara
- 2) Godišnji izvještaj o poslovanju
- 3) Napomene uz finansijske izvještaje za 2015. godinu
- 4) Finansijski izvještaji
  - Bilans stanja na dan 31.12.2015. godine
  - Bilans uspjeha u periodu od 01.01. do 31.12.2015. godine
  - Izvještaj o promjenama na kapitalu od 01.01.2015 do 31.12.2015. godine
  - Bilans novčanih tokova u periodu od 01.01. do 31.12.2015. godine.

U Podgorici, 02. 03. 2016. godine.

OVLAŠĆENI REVIZOR:
Branka Vuksanović, dipl. oec.

